

L'ESQUELLA

DE LA

TORRATXA

Carnaval

20ct.

PAL

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

NÚM. 1940 — ANY XXXVIII
BARCELONA 3 DE MARÇ DE 1916

PERIÓDIC HUMORÍSTIC IL·LUSTRAT
10 CÉNTS. — ATRASSATS: 20

AQUEST NÚMERO 20 CÉNTIMS

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

Llibreria Espanyola. — Rambla del Mig, 20

Fòra de Barcelona:

BARCELONA

Espanya, trimestre 3 ptes. : Estranger 5

CRÒNICA

Nadal i Carnestoltes

RECABEM per als capellans un dret absolut a exposar el Santíssim en els altars, mentres duren les disbauxes carnavalesques. I si en les llars s'adossin sants que fossin protectors de la família com els déus penats, s'haurien d'encendre ciris que cremessin per les ànimes dels homes perduts i de les dones que s'estiguessin perdent, protegides per la disfrega misteriosa. Perquè si una tradició impia existeix; si una costum se redressa contra la família; si quelcom fort s'aixeca contra l'església, és el Carnestoltes. Aqueix ninot vestit de comte, amb un nas vermell i impúdic, que els nostres pares denominaven Baró de la Boira i que les actuals democràcies mofetes ne diuen S. M. el Carnaval, és el verdader Anticrist. Sembla com si el senyor Diable obtingués una compensació de tres dies, pels trescents seixanta dos de dominació cristiana.

L'església, que hauria d'ésser l'enemiga implacable del Carnestoltes, se'n fa càrrec, i amb l'exposició del Santíssim i l'imposició de la Cendra, protesta per fórmula. Sab que'l pecat porta el penediment i que'ls petons d'un reservat poden ésser després ciris votius en els altars favorits de les dones. Però la família catòlica, la del senyor Esteve amb rosari i la senyora Tuies, que amb tot i el matrimoni continuïa essent verge, com una Santa Maria de pis, no perdona. Convertit el menjador en capella, resen incansables trisagis, rosaris i «la corona de les dotze estrelles». I quan del carrer pugen els udols de les turbes escalfades, el senyor Esteve no, car d'adolescent fruï clandestinament del Carnaval, però la senyora Tuies i la noia s'imaginen als escamots ubriacs mostrant unes desmesurades impureses.

La família catòlica, la família-musclo, té una nit seva,

la de Nadal, i una nit enemiga, la de Carnestoltes. Si una és la nit de Déu, l'altra és la del Diable. Per Nadal cada ovella a son corral. Els pares presideixen; els fills, vinguts de lluny, senten la joia de la concentració familiar; el gall resplandeix com el càlix de la missa domèstica, i fins el xampany pren un regust casolà, de Curaçao o de Quina-momo. Aquell dia, ni ben demanada, donarien els pares a la filla. Totes aquestes coses de valor inefable, la paternitat, l'amor filial, la virginitat, el menjar de casa, la minyona vella, adquireixen un suprem prestigi, superior al que tenen en el reste de l'any. La família se sent més família, el sexe no inquieta, i els cors i la carn que'ls envolta no senten altre escalf que'l de la xemenia, entorn de la qual, ingenuament, se canten les cançons nadal·lenques.

El Carnaval és el contra-Nadal. Per Carnaval cada ovella fuig de son corral. Al menjar de casa se prefereix el sopar de fonda; a la minyona vella, la raspa fresca; a l'amor filial, l'amor a la primera que passa; a la virginitat, els amples camins de la luxúria, i el xampany recupera tot el seu valor efervescent i pertorbador. Perquè el xampany ho és més de xampany per Carnestoltes. Qui no ho ha tastat mai, fa un esforç de portamonedes i el demana; el que ho estima, n'abusa, i les dones troben que aquella beguda deu estar feta amb suc de la poma del Paradís.

Podríem dir, també, que Nadal és clàssic, i el Carnaval romàntic, que'l primer és consciència i el segon instint. Durant tres dies, lo que hi ha en els homes de fort i de vital, esclata i retorna l'home primitiu—un primitiu amb paper moneda i Codorniu.— Així, a cada Carnaval, se sospenen vint segles de lleis morals i de contencions cristianes. Ens falem els uns als altres, criden els tímids, s'emborratxen els abstemis, tasten tota la lira els casts, i per una vegada, només que per una vegada—Déu solament sab lo que després s'enpenedeixen—les virtuts senceres se tornen mitges virtuts i les mitges virtuts la perden tota.

Per a arrodonir el romanticisme del Carnestoltes, se conjuren el misteri de la disfrega i el presentiment de l'aventura. Ja ho sabem que hi ha qui diu que la disfrega és un acatament que'l Carnaval fa a la virtut, mes això no és pas veritat. La disfrega és una disculpa que la virtut dona al vici. Com l'aventura no representa altra cosa

que'l desig del senyor de sa casa i el dalit del tímid, de que'l destí els agafi i se'ls emporti a cometre el pecat. Per això l'ànima del Carnestoltes la porten aquests energumens que's disfrecen amb la camisa de la dona o se vesteixen amb estores. El Carnestoltes el representen aquests que les gaselles califiquen, menyspreuadores, de mascarots.

Surten sense pensar en quan tornaran a casa, se disfrecen per disfregar-se, criden per cridar, s'emborratxen per emborratxar-se, i a l'endemà hi tornen. Són els místics del Carnestoltes. Descendeixen directament d'aquell primer home que s'embrutà la cara amb raim en honor de Bacus. Ni busquen aventures, ni senten el misteri de la carota. Quan volen fer una libació, traguin aiguardent, i si l'Amor els inquieta, van a geure amb els seus parracs al costat d'una dona de la vida, que llogà un traïjo d'home, una altra mística del Carnaval. I aquesta parella estrafalaria s'ajunta, temptada pel Diable, sentint el mateix tremolor que aquell d'Adam i Eva. Aquest acompanyament serà per a ells pot-ser la més dolça aventura de la seva vida miserable.

No recriminem, doncs, an aquests energumens. Matèria primera del Carnaval, entre ells i nosaltres que'ns posem un *smoking* per a assistir als balls nomenats artístics,

existeix una fraternitat que amaguen les indumentaries i les decoracions. El Carnestoltes dels esparracats se nodreix de les mateixes sensualitats i de semblants sentimentalismes que'l nostre. La cocotte no és més que la superiorització de la tirada femella popular, com l'adulteri elegant no's diferencia de les conjuncions instintives. I així ens posseeix el Carnaval per igual als que tot fent el displicent, ansiem la troballa d'una dona, i als que corrent delirants pels carrers, topen amb ella en un recó de taverna, convidant-la a estimar-se, després d'agotar un estofat i dues ampolles de vi negre.

De Nadal, aquests desgraciats no'n tenen, que'l Nadal exigeix família i sostre propi. Quan el Carnaval arriba, els hi arriba la seva Pasqua i mengen abundant i senten a la gola el raig del porró com si caigués del cel i troben un llit, on poder imaginar-se que posseeixen els amors d'una senyora. Per primera volta senten en exercici totes les seves entranyes, les pures i les impures. No tenen cap mal pensament, s'abracen amb els desconeguts, i el vi i la cridoria els fan feliços. Quan passin al vostre costat, penseu, amics, que si la gent de bé té per Nadal la seva nit santa, aquests miserables, tal volta és per Carnaval quan se troben més aprop de Déu.

PARADOX

¿DE QUÉ ANEM?

—Jo d'italiana; a veure si algú em paga uns macarrons.

—Jo de russa; pot-ser trobi algun Gran Duc generós.

—Jo de belga; així els inglesos pot-sé em tindran compassió.

ELS SATISFETS

—I és clar, dòna,... per a fer broma no hi ha necessitat de disfregar-se.

El senyor que no's disfrega

ORREN una mena d'homes que no's disfrecen mai i menys quan arriba pels seus passos comptats l'època de Carnestoltes. Aquests homes són els amants de la veritat pura. S'han fet un dogma. Diuen: en el món, tot lo que no és veritat és mentida. I la mentida, per a ells, és una cosa que fa fetor. Avorreixen la mentida tant com estimen la veritat. Tenen com si diguéssim la *veritatio-mania*. Per a ells, una cosa, mentres sigui veritat, ja és bona. Un home comet un crim, per exemple, i té la debilitat de negar-se'n autor.—Encara ho nega?—diuen ells, allavors.—Quin criminal! Quin cínic! Encara ho nega!...—Però vé, que al cap de dues o tres declaracions el jutge, que també va en busca de la veritat, els fa cantar.—Ah! Per fi, ja ha parlat?—exclamen tots joiosos.—Ja ha parlat! Ja s'ha confessat autor! Pobre home! Ha dit la veritat! Quina llàstima em fa!—I quasibé el perdonarien.

Doncs bé, aquests senyors són els senyors que no's disfrecen. Com s'han de disfregar si senten a la mascarada una rabia infernal? Hi ha senyor d'aquests que no's disfrecen, bona persona, temperat, equànim i pare de família cuidados i reumàtic que quan arriba el Carnaval es torna furia de l'avern, cascarrabies i rêmora. A la dona li crida i al seu fill li pega i s'exalta per res i grinyola i perneja com un pollí beneït quan vé tamborinada. És la *mascarofobia* que'l té boig d'una bogeria que no s'aplaça més que amb el bacallà quaresmal i amb el perfum honrat de la sopa de farigola ascètica i poca-solta.

Un dia el noi gran del senyor que no's disfrega va arribar a casa seva amb un nas de cartró. Era un nas ciranesc, però de Cyrano català. Un nas vermell, no d'un vermell francès. No un vermell borgonyès. Un vermell de la plana de Vich, allò de Nofre llonsa, un vermell rústec de cervo de la gleva. Color de pebrot i de barretina. Era un nas pitarresc, no sé si m'explico bé. El pobre infant va entrar a casa seva, temple de la veritat, amb la alegria al còs d'un ball de fideuers disfregats. Portava en aquells moments a dintre seu la veu del carrer en bogeria. El carrer li va dir amb crits i rialles:—*Nada, nada*, s'ha de fer broma! I entrava a casa seva amb el nas de cartró i l'alegria al cor disposat a fer broma.

No va fer mala broma, no! que el pare el vegé entrar amb el nas de cartró i en un moment d'exaltació quasi inversemblant, mentres exclamava a crits esgarri-fosos—*¡Ai*, que aquest no és el meu fill, que me l'han canviat! Treieu-me'l del davant que no'l conec!—Va deixar anar un cop de puny tant fort sobre el nas gegantí que uns quants minuts més tard era l'altre, el de debò, que s'havia tornat vermell i pujava, pujava mateix que una muntanya que el bon Déu la fés pujar per sota. Allavors fou la mare la que no conegué a son pobre fill en uns quants dies.

Es terrible el senyor que no's disfrega. I tot perquè la mascarada, per a ell, és una farsa hipòcrita. Tot perquè amb la disfrega s'amaga la veritat. Com si la veritat de la disfrega no fós una veritat indiscutible. Com si en la veritat de la disfrega hi hagués mentida. Quina falta de lògica! Però, lògica he dit? Si precisament és la lògica lo que mata al senyor que no's disfrega! Deixeu que les

coses s'ajustin al Còdic inclement d'aquesta gran senyora i el senyor que no's disfrega les accepta i respecta. Feu de les coses reals coses faltades de principi lògic el teniu atribulat i furibond.—*¡Quina falta de sentit!*—sentireu com exclama amb els ulls que li surten de les conques. Per això el seu gran martiri consisteix en no explicar-se un fet, en no entendre una cosa. Quan la comprèn ben bé, ja és feliç, ja respira. Ell ho accepta tot, tot fins lo més inversemblant mentres pugui explicar-s'ho. Que la dona l'enganya? Si és lògic que l'enganyi, queda tant satisfet. Que un amic el traeix, que un seu parent l'estafa? És lògic o no és lògic? Se comprèn o no's comprèn? És natural o no? Si ho és, alabat sia Déu! que a la vida totes les coses en la lògica troben la seva gran disculpa! però ai! si no ho és! Ai si no pot capir fellonies semblants! Allavors s'escabella i fletoma i bramula i es congria dintre seu la més terrible tempestat psicològica que us pogueu figurar.

Per això, avui, dia de Carnaval, el senyor que no's disfrega s'ha llevat de mal humor i quan al rentar-se la cara ha sentit colpejar el bombo dels toldistes ha udolat foll de rabia:—*¡Aixís te reventessis!*

A les onze ha sortit al carrer i en lloc d'anar a Llotja a parlar de *cereals* se n'ha anat cap al Passeig de Gràcia. La multitud policroma l'ha engolit al moment. Avui el senyor que no es disfrega té en el vidre dels ulls un brill insòlit i corre pel seu braç des de l'espatlla al puny com un desig estrany que's comunica fins al cap del bastó, un bastó de militar retirat amb dotze nusos equidistants i botaruts com un rosari de ganglis. No sab ben bé perquè, però innegablement sent unes ganes de pegar irresistibles. Es pegaria amb qualsevol. Voldria que el trepitgessin per a ventar garrotada. Però el destí que es complau en combinar el sofriment dels homes amb les casualitats més sorprenents fa que aquella gent esbojarrada passin pel costat seu sense ni tant sols tocar-lo. Ni una empenta, ni un cop! *¡Quina malaventura! ¡Quina malaventura!* la del senyor que no's disfrega! I a mida que l'espectacle estúpit fereix la seva vista, amb els colors llampants de la canalla imbècil que bromeja per llei tradicional, va creixent dintre seu el desig agressiu. Pegaria. Mossegaria. Mataria. Arriba a comprendre lo del *caso Jalón*... Ja no's pot aguantar. Passa un pierrot. Un pierrot. Un pierrot innocent que sembla avergonyir-se i camina escorregut. Quina tirria li fa!—*Animal! Eh! Burro!*—exclama—I que és original! I que és original!—cria congestionat. Passa un mariner anglès que vesteix amb escrupulosa propietat i que fa broma amb les noies.—*Eh! Un mariner anglès que parla el català! Neula! Estúpit!*—El senyor que no's disfrega ja no té aturador. Ja insulta a tothom. Ja's baralla amb tothom. És un *deliri tremens*, és una convulsió cataleptica, és rabia elevada a la última potència. És un desig de sang, un odi selvatgí. És la passió d'un troglodita que ha perdut un queixal de Mamhout. És... pobre senyor que no's disfrega! és la falta de lògica, la falta de sentit. Demà passat es curarà i tot l'any serà bona persona, tot l'any fins l'any que vé, quan torni el Carnestoltes.

MANUEL FONTDEVILA

EL TRONERA

—Ara ja crío panxeta, però... ull... si n'he fetes a la meua joventut!...

La broma de la Rua

—Ah, salau!

Aquest curt i expressiu monòleg acaba de pronunciar-lo en Lluïset, bó i fregant-se fortament les mans.

L'alegria d'en Lluïset és comprensible. Un xicot de vintisís anys que sempre ha fet bondat i que's prepara per a una xerinola, ha d'estar forçosament alegre. ¿Oï que sí?

Uns amics varen engrescar-lo d'anar a la Rua en cotxe el diumenge de Carnaval. Cada hù anirà disfregat del modo que vulgui, compraran dos sacs de *confetti* i un miler de serpentines, llogaran un cotxe i entre tots pagaran el gasto.

De primer, en Lluïset no's creia poguer-hi anar. Els diumenges a la tarde els passa a casa de la Laura, una

bona noia amb qui s'ha de casar qualsevol dia que li vingui bé; pagada la despesa li quedaven quatre duros molt escassos; avesat a ésser bon noi, l'esverava una tarde de disbauxa. Però avui, dissabte al vespre, la Laura l'hi ha dit que demà se'n va a passar el diumenge a càla tia de Tiana; comptant, comptant, ha trobat que no pagant la despesa li sobraràn més de quatre duros; ha resolt dinar força i beure més a l'objecte d'animar-se, i veient, salvades totes les dificultats que s'oposaven a la realització dels seus propòsits de gatzara, s'ha fregat les mans de gust i ha pronunciat el consabut monòleg:

—Ah, salau!

Veritablement en Lluïset ha dinat fort i ha begut potser un xic massa. Alegre i decidit a tot, surt del tercer pis, on té la despesa, disfregat de pierrot, amb les galtes brutes de mangra i un nas postiç plé de berrugues. Són les quatre de la tarde del diumenge de Carnaval, i per no fer tard al punt de la cita, baixa les escales de dugues en dugues. Els vint darrers graons els baixa de cap, per la petita distracció d'un peu.

S'aixeca, s'arregla el nas que amb la caiguda se li havia descentrat i abans de sortir al carrer calcula un moment si aquella revolcada és un avis del cel perquè no faci bestieses!

—Romanços!— pensa i diu en Lluïset, i surt decidit a complir el programa projectat.

Els companys d'en Lluïset són de debò de la gatzara. Criden com endemoniats, esbronquen a tot bitxo vivent, llencen a grapats els *confetti* i a paquets les serpentines, ho agabellen tot i al pobre Lluïset el desen sota els assientos del cotxe, aturadit i marejat d'aquell terrabastall de gatzara que mouen els seus amics.

Sobtadament, en Lluïset salta de sota els assientos com si li hagués picat una vespa. Per entre les cames dels seus companys acaba deveure dalt d'un auto a la seva Laura, vestida d'Eva, amb la fulla de gairell i tirant pomes a tort i a dret com una esbogarrada.

En Lluïset salta del seu vehícol i corre darrera de aquell troç de paradís amb rodes. S'enreda entre les potes dels cavalls d'un carro al·legòric i un municipal el desenreda a puntades de peu. Un urbà l'aixeca, l'agafa pel braç i el col·loca a la barana de gent que contempla la Rua. Una colla de tranquils l'enrotllen, li estiren el nas, li donen pinyacs a l'esquena, li esclafen al front ous plens de cendra i l'entortolliguen amb serpentines. Convertit en un pilot d'escombreries, l'aixequen a pes de braços i el col·loquen assobre d'un carro de mascarons indecents que la policia feia retirar en aquell moment de la Rua. Els mascarons reben el present amb grans mostres d'entusiasme, n'hi canten un rengle, el ruixen de vi i se l'enduen Gran-Via avall.

A l'arribar davant de les Arenes, els del carro descarreguen aquell bulto i continúen el seu viatge cap a Sans.

Una colla de quitxalla treuen de dintre aquell pilot de serpentina al pobre Lluïset, que no sab lo que li passa ni recorda altra cosa que aquella visió horripilant de la seva bíblica Laura.

Els fanals del carrer, que ja són encesos, ballen al seu entorn una dansa infernal, sent dolor a les espatlles, el nas de debò li sangueja sota els seus nassos postiços esclafats, les cames se li dobleguen, sent la gorja plena de pols, les orelles li xiulen, del peu dret li ha fugit la sabatilla i del peu esquerre el mitjó.

Fa senyes a un cotxe perquè s'aturi. Puja i fa portar-se a la dispesa. Als vuit dies se lleva, després d'haver passat una febre i un deliri que ni la dispesera el podia aguantar.

—Mai més!

Aquest monòleg tan curt com expressiu acaba de pronunciar-lo en Lluïset, al sortir per primera vegada de casa seva després de la trifulga.

JEPH DE JESPU

La cançó de Pierrot La cançó de Colombina

Jo soc un desenganyat
sens fortuna.

Jo soc un enamorat
de la lluna.

A la claror de sa llum,
llum de plata,
aspiri el suau perfum
d'una ingrata.

Els sospirs s'han ofegat
en mon pit.

Jo soc un enamorat
de la nit.

Tinc clavades les espines
d'una flor,

i canto a les assassines
de l'amor.

Jo soc un desenganyat
sens fortuna.

Jo soc un enamorat
de la lluna.

Jo soc la flor delicada
i exquisida.

Jo soc una enamorada
de la vida.

De l'ànima m'ha arrencat
el dolor,

i canto la llibertat
de l'amor.

Jo soc la flor desitjada
del voler.

Jo soc una enamorada
del plaer.

L'alegria es l'aliment
del meu cor:

jo besaré eternament
a l'amor.

Jo soc la flor delicada
i exquisida.

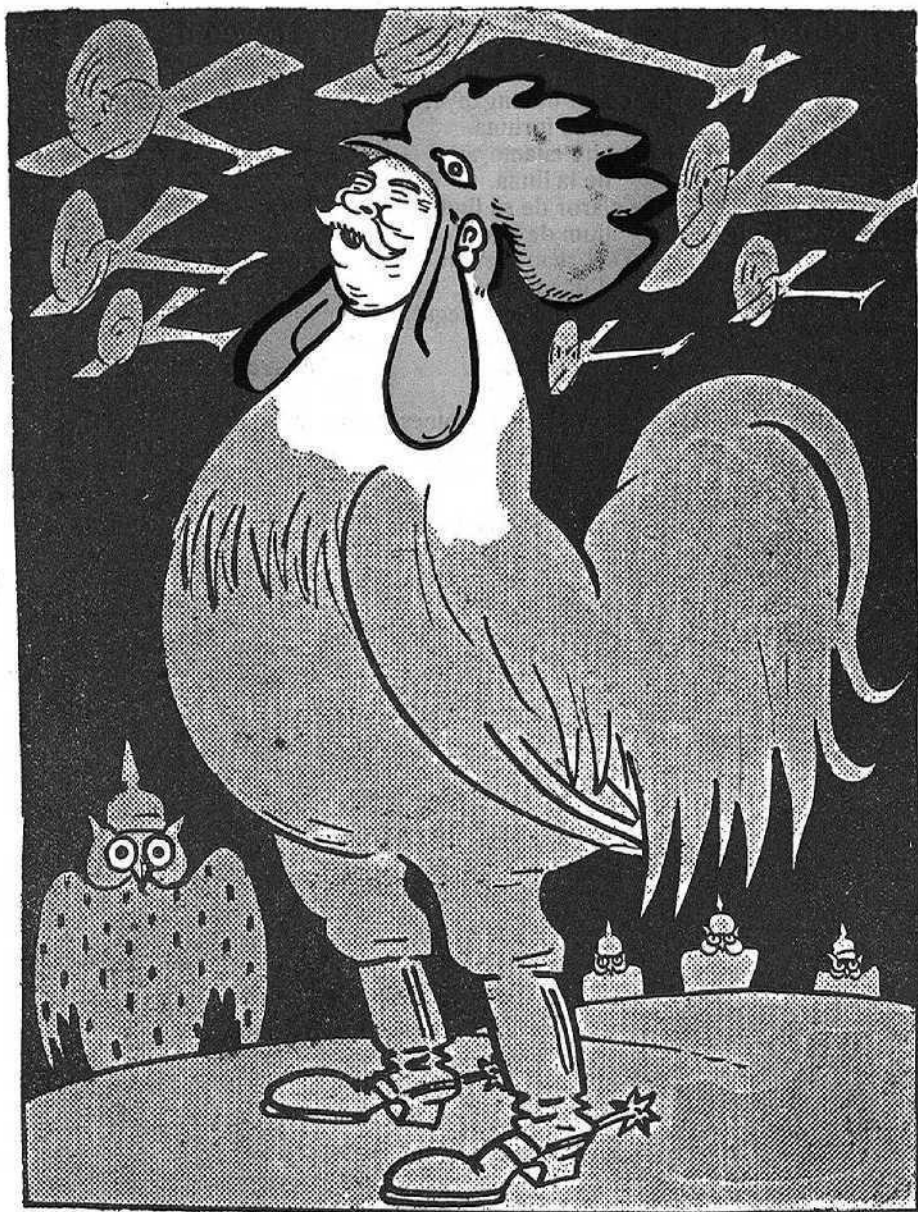
Jo soc una enamorada
de la vida.

MIQUEL DURÁN TORTAJADA

ELS ESPARRACATS

—Nosaltres haurem perdut la vaga,... però humor rai, no'ns en falta.

«Chantecler», primer premi en el Ball de disfrescos internacional

Pierrot rumiaire

I

Fou un aconeixement insospitat.

Pierrot tingué una ideal

Admirat, esverat ell mateix, amb una mena d'alegria boja i a l'ensens amb una mena de respecte estrany, Pierrot, portant-se les mans al front, ho declarà a grans crits:

—Tinc una idea! Tinc una idea!

Els seus companys, de primer rigueren. Devia ésser un acudit; però no una idea. I com els acudits de Pierrot han de fer riure, ells rigueren.

Però sota la llunàtica blancor de son rostre, l'ànima de Pierrot tremolava en sos llavis. —Tinc una idea! Tinc una idea!—clamava desesperat. Hi havia en els seus ulls —que tant aimaven a Colombina—(ho diem per a consol de poetes cursis) una estranya lluentor que alarmà a sos companys, fins en aquell punt riallers.

—Però que va de debò?
—Sí, sí, perdoneu-me, però em sembla que tinc una idea.
—I ara! Pateixes molt?
—Oh, sí; tinc una idea i vui dir-vos-la.

—Ah! no, no.

—Tu no estàs bò, Pierrot, veste'n al lit.

—Escolteu, escolteu. Tinc una ideal

Aleshores el pànic dels amics fou d'aquells que se adjectiven de indescriptibles, que és una molt còmoda manera d'adjectivar.

Ja hi som, doncs. El pànic fou indescriptible i la fugida general. Deixaren sol a Pierrot. És a dir sol, pitjor que sol: amb una ideal!

Val més estar sol que mal acompanyat—pensava el pobre Pierrot, que no tenia costum de tenir idees.

II

Encara vegé a Colombina una altra vegada.

—Però encara fas aquesta mala cara?

—Pateixo molt. Si tu em volguessis escoltar una idea que tinc...

—No, home! Mira, estigue't quiet, ben quiet i pot-ser et fugirà. Ja't planyo, ja, sabs, però em fas por. Procura guarir-te i torna per mi. Llença l'idea. Quin acudit has tingut!

I Colombina fugí corrent.

III

Com acostumava a succeir sempre, per l'amor de Colombina, Pierrot se decidí a llençar l'idea que l'a-tormentava.

Però llençar una idea és com l'errar una llevor, sinó que és un xic més difícil.

Una idea no's pot llençar damunt la terra amorosa que la farà fructificar. Per a les idees no hi ha terra amorosa.

Una idea ha de passar del nostre cap a un altre i encara aleshores s'arrapa al nostre amb més força.

Rumia que rumiaràs. Pierrot feu tota mena de provatures. L'idea romaníja sempre fixa en son cervell, tormentadora i cruel!

D'un a un, els homes no l'escoltaven. Ell prou des-pertà simpaties i àdhuc li estraferen en admiració, la cànida vestimenta folgada, però, en arribant al moment de l'idea, es quedava sol. Que'n plorà de llàgrimes i llàgrimes, que'n demanà de consol a sa pàl·lida deesa la lluna, romàntica i fidel!

Pel món anà corrent la deria d'en Pierrot, però cada cop era Colombina més lluny i ell no havia pogut llençar l'idea.

Pujà a les taules del teatre, congregà les multituds per a llençar-les-hi la seva idea a crits. Començava per divertir a les gents, amb cants, piruetes i mueques. Quan

li semblava que'ls tenia a punt, quan creir tenia la terra disposta per la llevor, llençava l'idea. Desseguida, amb una fredor que'l desesperava, les multituds s'allunyaven, sense volguer-ne sapiguer res. L'endemà l'empresari el comiatava.

IV

Perseguit per sa idea, com per la seva ombra, Pierrot envellia i defallia. Hauria volgut sapiguer on era Colombina, però d'això no'n tenia cap idea.

Disfregà sa figura de totes les faisons més insospitades: de capellà, de militar, d'escrivà, de fideuer; però com que tenia una idea, tothom el coneixia i se'n apartava. Per tots els camins, per totes les ciutats, rumia que rumiaràs. Pierrot dolorós anà plorant sa desventura.

Il'idea no l'abandonava.

Li entrà, com és natural, una por, un odi... com ho direm... ah, sí: indescriptible, un odi indescriptible a les idees.

No poguent matar la seva, pretengué exterminar les dels altres.

Pierrot rumiaire, rumia que rumiaràs, cercà una solució per a son odi.

L'odi fou més pràctic i trobà son camí.

V

Pierrot es feu fiscal. Ara, aixís disfregat, com que no té idees, tothom el pren per un home com els demés.

I ell cada nit se'n riu d'això, creant un madrigal, sense idees, damunt dels llavis de Colombina que més previsor que ell no ha tingut ni pensa tenir mai aquesta cosa tormentadora i cruel que s'anomena una idea.

JORDI APAMS

Polèmica de Carnaval

EL PERET

Si jo fós govern, això del Carnaval ho prohibiria. El Carnaval no és altra cosa que un seguit d'excessos, de poca-soltes i d'indecències. No és l'alegria ni el bon humor. És la disbauxa i l'esbogerrament.

EL JOANET

Què sabs tu, home! Si tu no trobes gust a les coses bones, si ets incapaç de fruir les delícies d'un ball de disfresces, quina culpa hi té el Carnaval, ni quina culpa hi tenim els altres? El Carnaval és l'esclat de l'alegria, l'engrescament de la joventut, el bullir de la sang, el festival de la joia del viure.

EL PERET

Il·lusions, Joanet! Això que dius t'ho imagines, però no és cert. No soc una excepció, jo. El Carnaval i les seves festes no diverteixen quasi a ningú. Les ganes de

divertir se fan creure a alguns, com és ara tu, que realment es diverteixen. Jo també hi he anat als balls de Carnaval, i encara hi vaig alguna vegada. I he pogut veure que allí no hi ha, generalment, tal alegria, ni tals delícies. Allí hi he pogut veure, al contrari, avoriment, cansament, fàstic, sòn, tristesa. Una tristesa colgada amb confetti, entortolligada amb serpentines, ensucrada amb carmetlos, ofegada per l'estrepit de la música...

EL JOANET

Ets un pessimista, un misàntrop, un frare làic...

—Les monges ens han dit que és pecat. Ai, ai...
Elles be hi van, de disfrescades!...

EL PERET

Tu, que ets un insincer, i no vols confessar la veritat. A mi m'agradaria poguer fer una enquesta entre els que assisteixen als balls de Carnaval. Una enquesta absolutament sincera, en la qual tot-hom digués la veritat. Els preguntaria, a la sortida del ball, quina impressió senten. Ai, amic, les contestes, en sa gran majoria serien desconsoladores.

EL JOANET

I doncs? Com és que la gent omple cada any les sales de ball durant la temporada carnavalesca?

EL PERET

La gent no s'escarmenta mai. Coneix l'engany, i hi torna a caure. Es el mateix que passa amb la Loteria. Sabem que és una estafada, i cada any hi posem els diners. Creu-me, amic Joanet, creu-me a mi que soc un home que veu les coses clares i les diu tal com són en la realitat: els balls de Carnaval resulten els més cars, els de dones menys selectes, els de més pols, els de més empentes, els de més trepitjades...

EL JOANET

No em convenceràs... Adeu, que després de sopar he d'anar al ball.

EL PERET

Oh, jo també hi aniré! Però sabent que és una ignocentada. Perdré la nit, l'humor i alguns diners. Però, al menys, ho perdré amb plena consciència...

FULMEN

Paperets i serpentines

Les serpentines són cosa nova com els automòbils i com els aeroplans, ara els *confetti* no; vostès podran dir-me que avui en dia ens arriben fets amb màquina i batejats amb nom estranger i tindran raó, però un servidor que setmanes abans del Corpus agafava papiers de color

LA SORPRESA

—Ja't daré jo balls de màscares!... A ballar al llit, deavergonyit!

i de plata del xacolata i a ésser possible daurat, procedís d'allà on volgués i amb unes estisores ne feia com un serrell i després retallava aquest serrell fins a fer-ne uns quadradets petits com llantíes, no's deixa enganyar i quan veu aquestes paperines i aquests sacs plens d'embruta carrers, embulla cabelleres i compromet joves corrits amb família vigilant, diu: Ja't conec herbeta que't dius moradui. Tu ets el nét d'aquells paperets que jo guardava en una capsa de galetes, per tirar als gegants i a les trampes i als capellans i a Nostre Senyor barrejats amb la flairosa ginesta.

En aquells temps no s'usaven més que en aquelles diades de Corpus i sa octava. I és que costaven molt de fer i eren goig de criatura.

Un dia un industrial s'adonà de que feien bonic voleiant els nostres paperets i aplegà els retalls que li quedaven de brodar aquells papers que's posen en els armaris de les cuines endreçades i els vengué. Havien nascut els *confetti* i mort els paperets.

Després, els grans feren lo que feiem els infants, friuren del goig de veure'ls volar, de llençar-los, sense tenir abans la feina de produir-los i aixís sense donar-los-hi cap valor i aixís, a més de per Corpus, els tiraren per les altres processons, després per la Rua, després en els balls i finalment sense solta ni volta.

Les serpentines sí que són cosa nova i a més de nova agradable; ens plau veure-les pujar graciosament, desenrotllant-se airoses i passar de les mans del galàn a les de la damisella o viceversa.

Les serpentines venen a ésser com els coets de dia, però són uns coets perennes i si no permanents del tot, uns coets de més durada que no els que cremen de nit.

Les serpentines en un tres i no res transformen el Passeig de Gracia, la Rambla o el carrer de Fernando en un carreró dels Flassaders en el dia en que fan *sor-tija*.

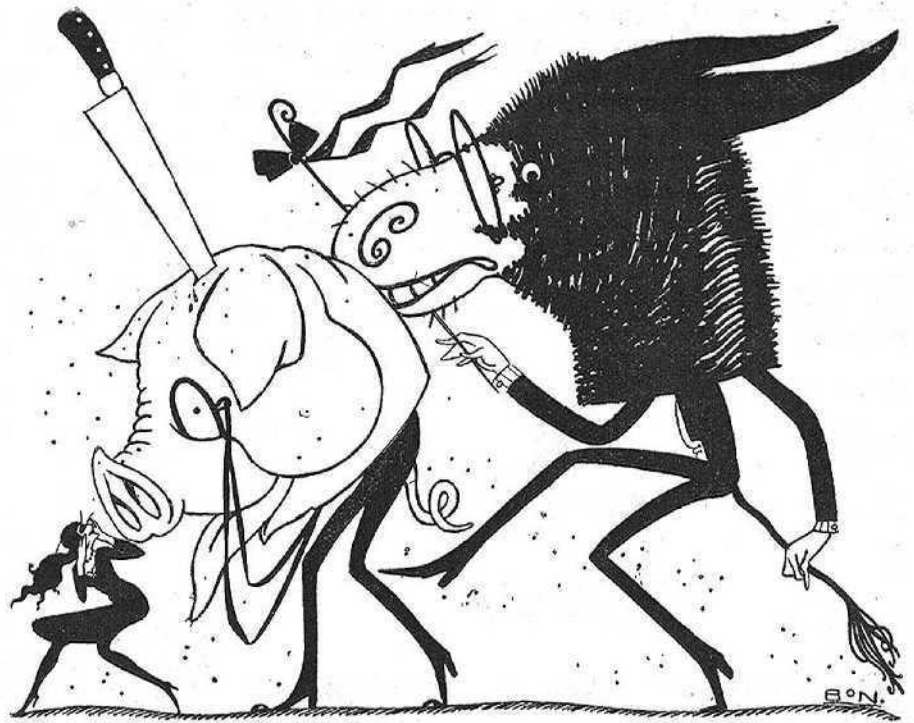
Es per això que encanten a les criatures i les atrauen i les fan córrer darrera d'elles sense cap mena de por als cotxes ni als automòbils.

Les serpentines tenen o deurien tenir molts infantidis sobre la consciència, però les serpentines no'n gasten d'això; s'accontenten amb ésser gràcils, lleugeres, boniques i amb lligar les mans dels enamorats. Després ja veurem què passarà.

Els esbrincadors

De disfregar-se tot-hom ne sab: un trajo de caprici, un *Pierrot*, un dominó, un nas de cera o una careta de roba, i ja està. Però això d'esbrincar ja són figues d'un altre paner. El fer de màscara està al alcanç de tot-hom;

DE CAPRITXO

—I ara!... Aixís se presentaran al ball?

—Ja se sab; els uns hi van per fer el burro, el- altres hi van per fer el porc.

de esbrincador se n'ha de venir de mena. La màscara un cop vestida ja ho té tot fet; l'esbrincador, quan està habillat és quan comença la feina: ha de saber lluir les facultats de enraonador i de tabalot.

¿No us haveu ficsat mai, els dematins dels dies de Carnestoltes, al Passeig de Gracia, en unes elegants disfrees que s'enfilen als estribos dels cotxes de luxe amb un ramet de violes a una mà i la bossa dels carmetlets a l'altra?... Són els esbrincadors aristòcrates. Allí veureu el que'n sab i el que no'n sab. El perfecte esbrincador no para mai de xerrar; mig en broma mig en serio, mig mentida mig veritat, amparat en la seva careta de xino o en la seva caputxa de Fantomas va retreient histories banals a totes les seves coneixences fent tornar rojes a les noies, indignant a les mamàs i fent somriure als papàs que recorden amb enveja els seus bons temps.

Les qualitats més excel·lents del perfecte esbrincador han d'ésser la memoria, la poca-solta i la xerrameca. Un mascarot que hagués sigut, o fós, diputat resultaria l'esbrincador ideal. L'home auster, l'home de sa casa, quiet i poc parlador, que no s'hi posi, a esbrincar, perquè faria un paper ridícol. No hi ha res més trist que una disfrega muda; donant-se molt sovint el cas de que l'esbrincador resulta l'esbrincat.

Com que no tenim la pretensió de donar-vos aquí lliçons d'aquesta materia, puix no sols no n'havem sigut mai mestres, sinó que ni sisquera recordem haver intentat, en la vida, esbrincar a ningú amb la cara tapada, no'ns estendrem en arguments ni consideracions. Unicament farem constar el viu desconsol que sentim aquesta vegada de no tenir la suficient despreocupació per a disfregar-nos i no disposar de la verbositat necessaria per a anar a esbrincar a la persona que nosaltres voldríem.

Ens agradaria, enguany, tenir les facultats del perfecte esbrincador. Ens vestírem de obrer, forner, o me-

talúrgic, tan-se-val, i aniríem al Passeig de Gràcia a esperar que passés el cotxe de la nostra primera autoritat civil. (No hi farà falta a la rúa a pesar de la trista situació que atravessem, el flamant governador de la província.)

Ens enfilàrem al estribo...

I allí descapdellàrem totes les ironies que'ns suggereix la seva actuació *lliberal* en el conflicte de la gana.

Començaríem: —Ei! tul... Sa Excel·lència!... Que no'm coneixes?... Sóc el proleteriat, i vinc a dir-te que ho fas bastant malament...

I li diríem perquè; i el fariem enrogir com una senyoreta.

Cavalcada

A fi de contribuir al esplendor de les actuals festes del Carnestoltes, els elements foot-ballistes de Barcelona projecten una cavalcada monstre, en la qual estaran representats tots els Clubs de primera, de segona i fins de tercera categoria. Nosaltres hem sapigut de bona tinta l'ordre i composició de la cavalcada. Heu-se'l aquí:

Al davant de la mateixa hi anirà el Comitè de la Federació Catalana en pes, amb el senyor Peris vestit de Júpiter i rodejat de flors artificials. Els redactors de la revista *Foot-ball*, vestits de *botafumeiros*, rodejaran la carroça, donant incens al excelso capitán. Al darrera en Gimeno, disfregat d'empleat municipal, cuidarà de que la quitxalla no pispi el *confetti* i serpentina.

Després vindrà una carretel·la amb el reste del Comitè, vestits de dependents del comerç.

A continuació aniran les juntes dels Clubs, amb en Llopart i l'Hardoy i etc. d'etiqueta i els capitans dels Clubs per ordre de Campionat: en Massana gran, vestit de descarregador del moll, anirà al davant de cabo de gastadors, seguirà en Casellas, disfregat de moço de magatzem, en Gibert i en Pomés, de *ferocci romani*, en Monistrol, de Sabadell, i l'Armet, d'àngels de la guarda i en Matifall de granota.

Barrejats ells amb ells vindran els altres jugadors amb disfresques variades i amb colors també variats, des del groc de canari fins el verd de lloro.

A continuació el Col·legi d'àrbitres, presidit per Hamilton disfregat d'al·liat i en Brú de *Frescales*.

Seguiràn els pendons. El primer serà portat per en Masferrer en nom de la premsa deportiva, anant disfregat de *Nazareno*, que és la disfrega que li escau millor. En Cabot, en Grau i tota la Junta de l'E. D. ocuparan un cotxe *pessetero* perquè no volen anar a peu; i hi deixaràn pujar de franc an en Masferrer, com sempre, perquè després ho digui a *La Vanguardia*. L'Elias Juncosa portarà el pendó de *La Veu*, i en Nogareda un pendó de dues cares que a l'una dirà *Mundo Deportivo* i a l'altra *Stadium*.

En Trias, de *El Correo Catalán*, anirà al darrera vestit de nano patarrell i amb un pendonet adequat a la seva estatura.

Finalment, tancaran la cavalcada els atletes, foot-ballistes de menor cuantia i coro general de Canaletes,

figurant-hi una colossal carroça al·legòrica del Foot-ball, adornada amb plantes i sorra seca, figurant una porta amb els montants i la xarxa i una pilota de grans proporcions al mig; pel voltant penjaràn sabates, gerseis, genolleres i tot lo indispensable per a equipar-se. Al darrera de tot hi anirà la Banda Municipal tocant la Jota.

Estem segurs de que aquesta cavalcada serà el clou del Carnestoltes, i quan menys serà deportiva, no com aquell ball *deportivo* de «La Bohemia», on no hi havia cap disfrega de sport...—EL NOI DE LA PORTERA

LA FIGUERETA

Quan aquests jorns de Carnestoltes vegis passar per la Rambla, oh sempre estimat llegidor, algun home vestit de bandarrot, amb una careta de cartró, amb les faldilles de la portera, amb un mocador d'herbes al cap... una escombra posada al clatell i una canya, fent la *figuereta*, deixa'l passar i no te'n burlis: aquell home és un símbol.

An el món, des de que naixem fins que'ns morim, estem fent la *figuereta*, o amb la canya o badant la boca. La *figuereta* és la rifa, és la sort, és la fortuna o és la desgracia. La *figuereta* és la lluita per l'existència. La *figuereta* és la planeta. Quan un ministre puja al poder, veureu mils i mils homes que obren la boca sota la canya, pescant la *figa* d'una prebenda; quan les dones surten al món paren la canya per pescar promès, o bé salten per agafar-lo; quan un rei reparteix mercès, ha posat la canya al balcó, i fins quan un home mor és un peix que pica per l'altra vida.

Observa bé que l'infant, al nèixer, lo primer que obre és la boca. Encara no hi veu i ja cerca el cordill, i aquell cordill d'on penja la *figa* l'anirà seguint fins que's mori. Les condecoracions, la gloria, els diners, la salut, la felicitat són una *figuereta*, i tan sols alguns filòsofs que's moren de fam pel camí, no obren la boca per haver-la.

Però s'ha de veure, la major part d'homes, els bots que fan per poguer-la haver. Les mocegadas, les esgarrapades, els brincos, els salts mortals per haver un bocinet de *figa*. S'ha de veure com se disfrecen, com se pugen a coll-i-bè, com se donen empentes per fer-se lloc, com van a tirs i a cops de canons. Hi han els que's passen la vida mirant la canya, i són els badocs; però els que n'arriben a tastar d'aquesta *figa* simbòlica, no's treuen mai més la vanitat, i dels que's cansen de saltar, en surten els envejosos, els corsecats, els agres de pit; però els uns i els altres es passen la vida mirant la canya amb la boca oberta.

Respecta, doncs, els de la *figuereta*, que't respectaràs a tu mateix. No'ls hi tiris pedres, no'ls hi diguis mals mots, perquè t'insultes a tu mateix. La persecució a la *figa* és lo més humà que'ns ha regalat la Mare Naturala. Fins les guerres que avui patim són per la *figa* de la patria o les *figues* de les colònies, i els grans vaixells i les màquines de guerra es fan per l'importació i exportació de la *figa*.

La *figa*, en fi, són les subsistències; per lo que s'ha de canviar el símbol. A la Fortuna, enlloc d'una roda, se li hauria de pintar una gran *figa*.

El Momo municipal
anunciant el Carnaval.

Una aventura vulgar

O que vaig a contar és més vell que l'anar a peu, i no hi ha *corrido* ni *corridet* a qui no hagi passat un grapat de vegades abans de arribar a ésser-ho i saber donar un *lapin* a la dòna més aixerida. Adhuc després d'ésser ja doctor en aquest noble art de la correria, succeeixen aquestes tristes aventures, perquè al cap d'avall no hi ha dubte de que l'home és feble i Déu nos en guard d'enca-terinar-nos amb una fulana.

Perfectament; doncs el senyoret Pepito, com li deien la cambrera i sa mare, quan parlava amb la cambrera, aquella tarde tenia les butxaques plenes, anava mudat, afeitat i enllustrat de botes. De sobte, davant séu, vegé una fada moderna portant al braç un goç més lleig que un dimoni. El senyoret Pepito desseguida començà a cantar:

Al cel, al cel, al cel
volem anar!

(S'ha de fer present que'l cel, per a el senyor Pepito, tenia la forma d'un llit de matrimoni).

Amb això s'acostà tot resolut a la fada, i per a temptar-la li oferí portar-la al Paradís, o sia, en termes vulgars, a un ball de màscares, amb sopar i llotja, i després... després: Ja hi som ja!, que diu en Font.

La sirena li contestà que no n'era digne, a lo qual ell replicà:

—Com no? Amb aquesta cara!

—Amb la cara pot ésser, però amb el vestit no, i ademés sense una joia, encara que fós una miqueta falsa.

El senyoret Pepito li comprà unes perles d'aquelles falses, montades en or de llei. Després anaren al Gran Gerard i compraren robes i un berret i què sé jo quantes coses més; crec que si ella hagués volgut fins li hauria comprat aquella mitja que té una baga de blondes al mig com els tortells ne tenen de sucre, al mig també.

Un *negrito* tot carregat els acompanyà al domicili d'ella; un cop arribats, el senyoret Pepito ja anava al dret, però la fada li digué que s'esperés per en tornant que estaria més de calma, que la deixés arreglar i donar disposicions per al sopar.

—Mira, ves a comprar algun fiambre, prèn l'aperitiu i torna; del cafè pots dur una ampolla de *champagne*, una només, sabs? perquè com en el ball ja beurem més...

—Molt bé, reina, però vols dir que amb un moment...

—Prudencia! Segurament que la cambrera està escoltant a la porta.

—Un petonet al menos.

—Vaja!

—Té, té i té!

—Ai, ai! No! Estigui...

—Digue'm de tu, reina.

—No goso.

—Ai, preciosa! Té!

—Prou, sinó m'enfada-

rél Ara vagi-se'n.

—Adéu!

—Fins després. No se'n vagi amb cap altre.

—I ara!

El senyor Pepito compra fiambres, el senyor Pepito compra dolços, el senyor Pepito compra flors i vi del Rhin i Xereç i *champagne*.

Després s'asseu a la taula dels amics, com ell *corridos*, demana beguda, s'arremanga els pantalons, se tira el berret al clatell, posa una cama sobre l'altra, beu, se col·loca tot repapat en la cadira i comença a xiular una cançó la mar de xiroia.

—Que estem de broma, noi!

—Tiroliro-liro.

—I ara!

—Tiroliro-liro.

—Que t'has vist el cul?

—Sí, el cul... tiroliro-liro.

—Vaja, prou! Que has tret la rifa?

—Una cosa aixís, però millor.

—Es...?

—Nois, quina dòna, quina dòna!

—.....

—Res, no'm pregunteu res. Elegancia, timidesa, distinció, hermosura... tot. L'he feta. Mireu, ara a sopar, després al ball, després més sopar, finalment al Paradís de Mahoma. Veniu al ball que la coneixereu.

—No faltarem.

—Se't felicita.

—Que vagi bé.

—Mercès, mercès!

El senyoret Pepito torna a casa de la seva conquesta; el sopar està a punt; ell vol ésser llarg de mans, ella de tant en tant el deixa fer, de tant en tant l'atura. El senyoret Pepito està més encès que el «Principal» el dia en que va cremar-se.

S'ha acabat el sopar; ella s'endaga tota bonica i alçal *Por el baile!*

En ballaren dos o tres, s'estigueren en el palco, begueren moltes coses, feren bromes amb amics i amigues, i el senyoret Pepito s'empipà i àdhuc tingué de formalitzar-se amb alguns dels seus companys massa llargs de dits. Veient-lo en tal tessitura, els amics li digueren:

—Bon profit! Di-

vertir-sel Mandar! i dos o tres impertinències més, i el deixaren sol amb la seva conquesta.

Aquesta mirava per tot arreu, reia amb els que li tiraven paperets, etc.; però referent an ell no responia a les seves càlides paraules, i a les manifestacions d'afecte corresponia dient:

—Estigui!

—.....

—Estigui!

—.....

—Estigui!

—Digue'm tu, bony!—cridà per fi el galant.

—Estigues quiet, carai!—respongué la dama.—Ves a pessigar a ta germana.

Vingué un llarg silenci; per fi el senyoret Pepito digué:

—Anem a sopar?

—Anem.

I soparen; no hi faltà res: ostres de les cares, llagostins, Burdeus, Champany, pinya d'Amèrica...

Ella demanà flors i flors, volgué cigarrets egipcis i cigarrets egipcis, en fi una bacanal.

Vingué el pagar i pagà.

—Anem.

—A on?

—A casa teva.

—Anem.

Surten, i de sobte ella fa un xiscle i diu:

—Ai, ai, ai! el papà!

Arribava un senyor gras, pintat, vell, amb un abric amb coll d'astracàn, una bufanda de llana, un gran anell, un gran berret i una gran cara de poca vergonya.

La nimfa deixà el braç del senyoret Pepito i es llençà als del nou arribat.

El senyor diu: —Ximple! Descarada! Mala filla! Què fas aquí? Abandones als pares per a llençar-te als braços del primer xitxarel·lo que se t'acosta? Ah! No tens clavada al cor l'imatge de la teva pobre mare, sempre al llit, sempre demanant la noia, aquesta noia que ets tu, i que en comptes d'estar-se al capsal del llit corre com una mala dòna per balls i ballots... No't cau la cara de vergonya? Vina, vina; anem a trobar aquella santa dòna.

—Noia!

—No puc, no puc, deixa'm.

—Però noia!...

—No sigui impertinent, jove.

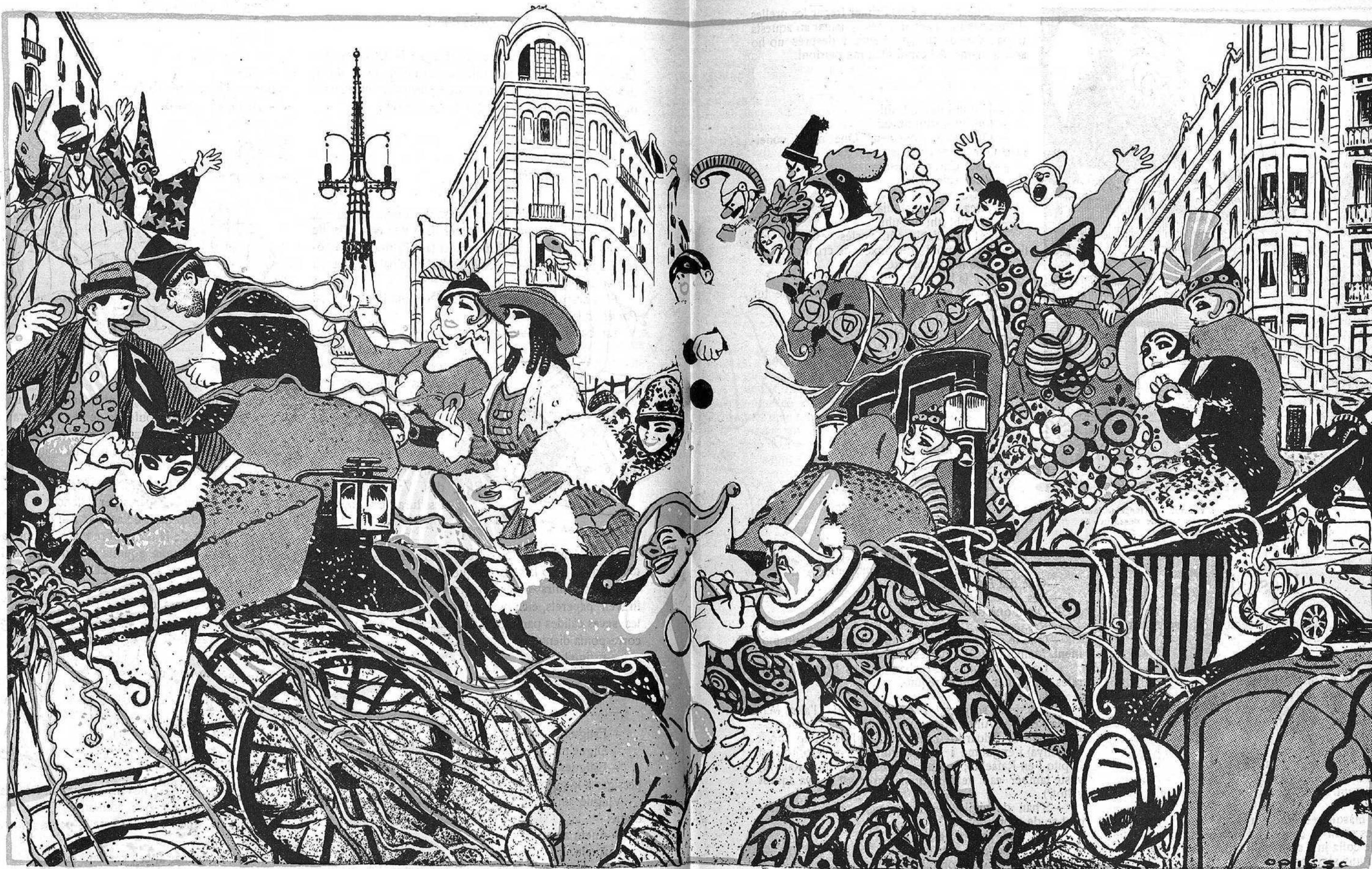
—Res, s'en van.

El senyoret Pepito se fica filosòficament les mans a les butxaques i se troba que, com an en Cirilo després de les bodes, li queden dues pessetes per a muntar la família.

I ell que volia anar al cel, cau en l'infern de la misèria temporal.

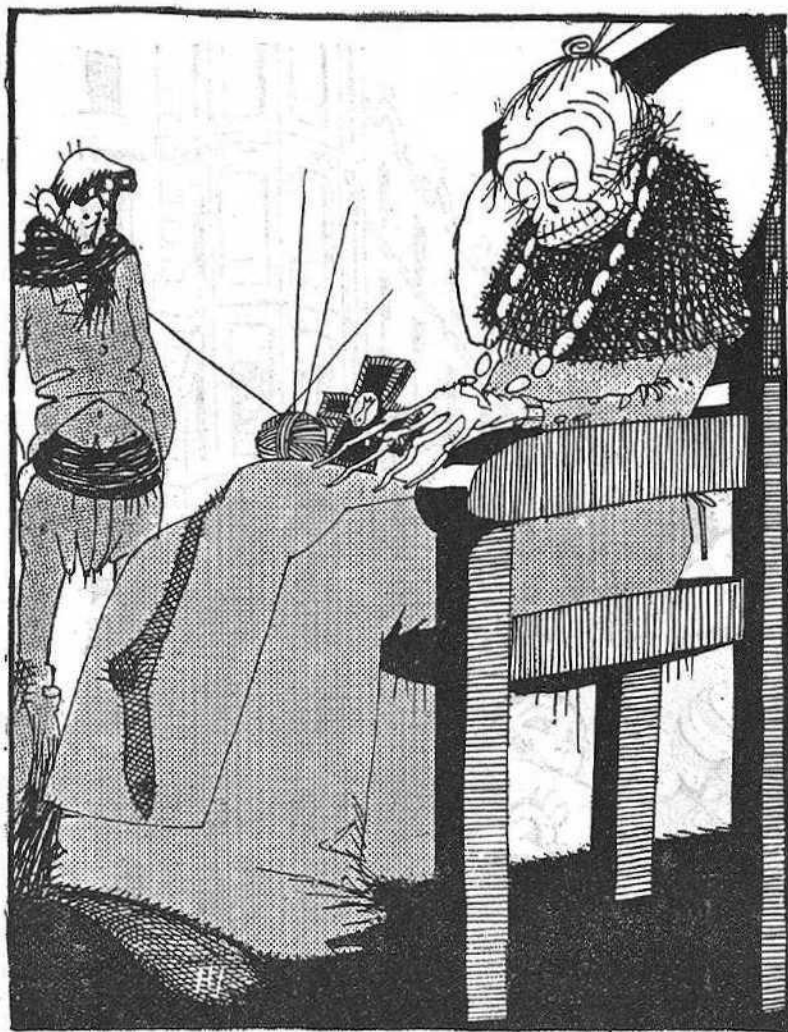
*Jóvenes que estáis bailando,
al infierno vais saltando.*

EL CARNESTOLTES A BARCELONA

La "rua" del Passeig de Gracia

La Quaresma.—De què vas tu?... de mort de fam?
L'obrer.—De lo que vulguís. Lo que t'asseguro és
que no m'enganyaràs de gaire.

L'assalt

—Jei! donya Antonia, me sembla que volen fer-n'hi, una.

—A mi?

—Sí, senyora.

—I qui? Jo no tinc enemics.

—Ail! qui no'n té, santa dòna? i sobre tot en aquests maleïts temps de Carnestoltes, i sabent com saben que a casa de vostè no hi manquen els bons vins i que té compte obert a can Llibre i al Forn de Sant Jaume.

—Bé! què vol dir?

—I que no ho sab? Vaja!...

—Que no sé de què val!

—Doncs miri, res, que divendres l'assalten.

—Qui?

—Les màsques, dòna; però que no li han dit les nenes? elles estan en el secret i fins penso que han sigut les caps de colla junt amb l'Eduardito i en Lluís.

—Vaja uns ximples!

—Dòna... si diu... si diuen... són elegants... són simpàtics... bona família...

—Són uns ximples, i elles unes beneïtes. Prou.

—Doncs què farà?

—Què vol que faci? Primer fregar les orelles d'aquestes mocoses, després aguantar an aquesta trepa i dar-los menjar i beure i després no ho sé... ferir-me. Ai! carai! Déu me perdoni.

—Uh! uh! uh! uh! uh!

—Obriu! obriu! obriu!

—Que no'ns coneixeu? Que no'ns coneixeu? Que no'ns coneixeu?

—Visca Carnestoltes!

—Visca l'alegria!

—Tot és nostre!

—Visca donya Antonia!

—Uh! uh! uh! uh! uh!

—Bé! qui diable són vostès vestits de pallasso i de dimoni i de pinxo i de criatura?

—Que no'ns coneixes?

—No! (a les noies) No rieu, ximples!

—No'ns coneix! Millor! A dintre, que tot és nostre.

—Uh! uh! uh! uh! uh!

—Paquito toca el piano.

—Val però, vui rellevo.

—Sí, home, per tots n'hi haurà.

Es la felicidad....

.....

—Volta-la, Manel!

—Bravo! Molt bé! Un altre!

—Que toqui en Lluís.

—Val!

*Por favor, por favor
dame un beso de amor*

.....

—Això sí que és un dormir-se.

—Sí, i un despertar-se amb set.

—Què diu Eduardo?

—Res.

—Digui què deia.

—Res.

—Que té set. Això és poca confiança, esperi's un moment. Mamà! Mamà! Podriem pendre alguna cosa.

—Lo que vulguin, però abans que es treguin les cames. Vui saber a qui obsequio.

—Ja ho senten.

—Ma! quina sorpresa! La Lola, la Maria, l'altra Maria, la Rosa, la Antonieta, l'Eulalia, la... (així't reventes!) i vostès Eduardo, Lluís (ximples!) Paquito (poca vergonya) i en Jaume i en Juanito i en Guillermito i en Pepito i en Rafaelito; i quina sorpresa, *hasta* don Ramón, vostè també? cap verd! i quina sorpresa! (on va aquest vellot?)

—S'han de vigilar les noies encara que sia disfressant-se de moro pobre.

—Ja té raó, passin, passin.

—Vols una yema, Eduardo?

—Lo que vulguis, prenda.

—Paco, beus massa.

—Es que vui fer la mestressa i es necessita valor.

—Barral

—També. Pose'm vi.

—Tot s'ho han menjat, tot s'ho han begut. Escolteu noies: Mai més assalts, mai més màsques, mai més bromes de mala índole. Qui's vulgui prometre's i casar-se com Déu mana, que envii als seus pares si en té i sinó els parents més pròxims, i el deixaré festejar baix la meua vigilància, però prou disfrescs i prou pessics dels quals no respòn ningú, que's paguen amb un: mira qui t'ha tocat. Al llit tot-hom!

(Despullant-se).

—I això que elles no saben lo greu. Que n'és de poca vergonya i d'atreuit i mà llarg el tal Pacol Si no fós perquè l'escàndol... Però, al mateix temps és simpàtic. Res! cap-verds.

Laberintes d'amor

Entre les moltes delícies que el Carnestoltes d'enguany proporciona als feliços barcelonins, fóra injustícia deixar de incloure-hi les innombrables pensades que han tingut els empresaris de music-halls i concerts-cèbes de tota mena, cafès de *camareras* inclusiu.

La rabiosa competència que's fan l'un a l'altre aqueixos establiments ha esperonat l'enginy i la fantasia dels seus amos al punt d'imaginar-se les més abracadabrants atraccions. No n'hi havia prou amb que l'«Edén» convertís certes hores el seu saló en un palau encantat, que l'«Alcázar Español» s'inventés aquella típica *Taverna d'apaches* i que a «La Bombilla» es celebressin balls de patacada d'aquells que les parelles no traspassen mai les fites de rajola.

Tot això era poc per a la nostra esboggerrada joventut; i com que era poc, ha hagut de sortir un empresari Chil que anunciés el seu cau de perdició—diguem-ne establiment—en forma tal que resultés el comble de l'atracció carnavalesca.

Ajudin-me a llegir el sustanciós anunci que ha vingut publicat en els nostres diaris:

«Cabaret X.—No dejen de visitar-lo, porque es un verdadero centro de amor, de alegría, y es donde uno

puede disfrutar (de valientel) y divertir-se, por encontrarse rodeado de un sin fin de odaliscas que lo miman i acarician. Además, se puede encontrar a sus amigos porque es donde se reúne lo más chic de la aristocracia barcelonesa.

«Nota.—Pregunten a cualquier empleado que les dará razón de este VERDADERO LABERINTO DEL AMOR.»

El lector, amb l'imaginació que Déu li ha donat, podrà fer-se càrreg de la mena de *mimos* i *caricias* que aqueixes «odaliscas» del Cabaret X deuen fer al afortunat mortal que cau a les seves mans.

Nosaltres ens imaginem, además, que com la tal propaganda deu haver donat el seu resultat satisfactori, l'aixerit empresari seguirà el sistema del suggestiu anunci corregint-lo i augmentant-lo. I no trigarem gaires dies a llegir:

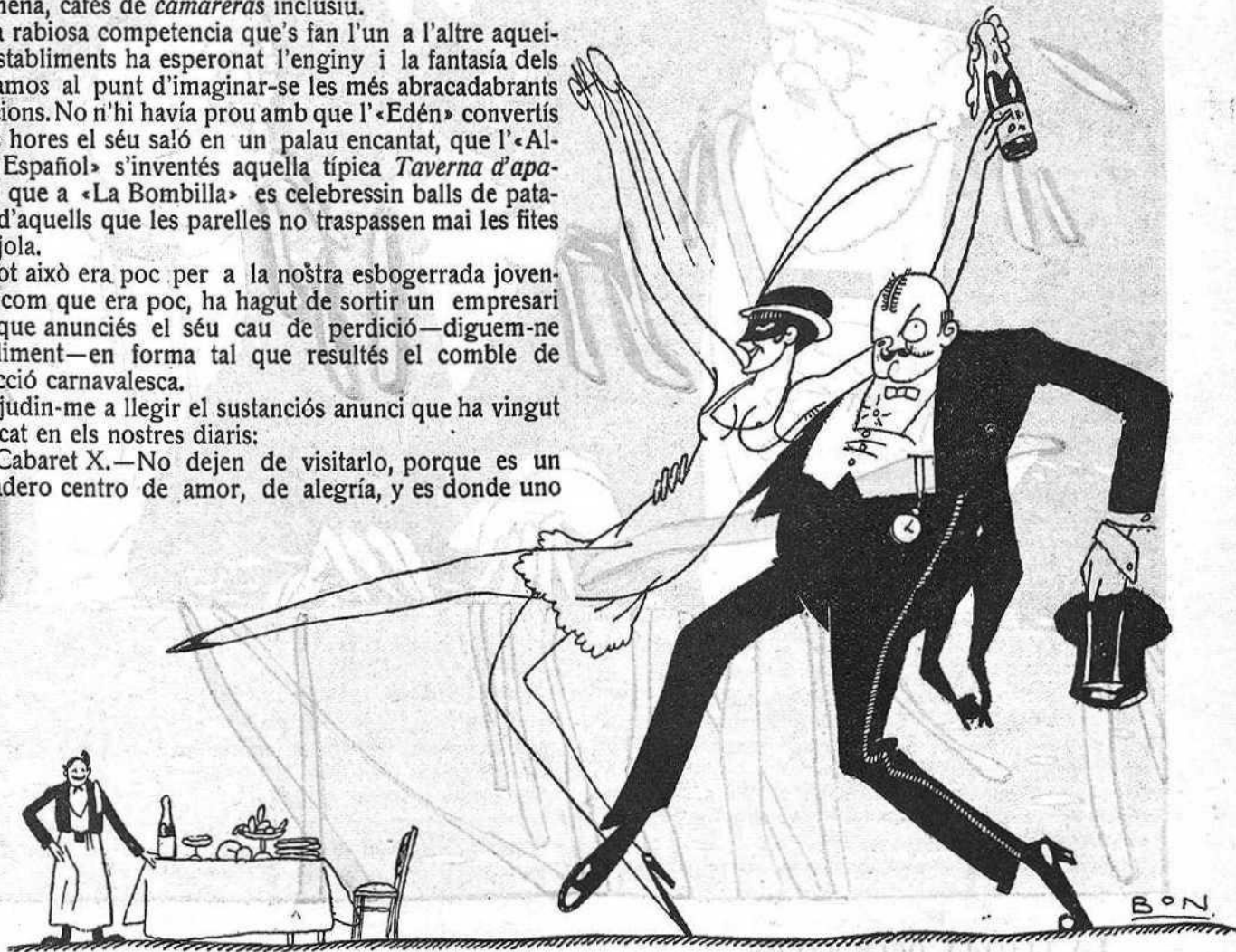
«Cabaret X. Jóvenes!... Abajo el matrimonio!... Para qué casarse? No más suegras!... El Laberinto del Amor da la solución al problema de las subsistencias.»

O aquest altre per l'estil:

«Si queréis evitar el ridículo en la noche de bodas, no dejéis de visitar el Laberinto del Amor.»

I tots els hereus de la rodalía es deixaràn caure en vol planejat a Barcelona per a abandonar-se en braços de les 37 o 38 odaliscues del sicalíptic cabaret.

Si ens havien de creure, els diríem an aqueixos joves que, a pesar de que's tracta de Carnaval i de odaliscues, no vinguessin pas disfregats de *sultáns* sinó de *pagesos*.

LA LLOTJA DELS "AVIS"

—Vaja, tonta; treu-tè la caretà...
—Si se'n posen una vostès, no hi tinc inconvenient.

La ciutat en erupció

OT barceloní que s'estimi no pot negar que sent una frisança d'un quan temps en aquesta part. Aquesta frisança individual esdevé col·lectiva, i aixís que ho és, se'ns manifesta tal qual; se'ns encomana i comencem a fer profecies que encara no ens han fallat mai.

Els qui varem preveure la *setmana tràgica*, estem esverats de valent perquè els símptomes que'ns suggeriren la proximitat d'aquelles gestes tan pintoresques com bescantades, s'estàn repetint a Barcelona d'una manera certa i evident.

Tot lo que veiem, tots aquells amb qui parlem i vivim, homes, dones i apotecaris, se'ns mostren tocats de frisança.

Barcelona va moguda: preveiem un desmanec general; flairem un espectacle, i se'ns veu a la llengua que en portem una de cap. La gent va retínguda; no's pot negar que vivim frenats i que si ens abandonessim al neguit que ens esperona, la setmana que vé seria tràgica com la passada i pot-ser més.

Tot això ho pot comprovar qualsevol que sigui reparaire. La Rambla ens ho mostra de matí, tarda i nit, i ja sabem que la Rambla és l'espill més fidel on s'hi retrata l'estat dels barcelonins.

En fàbriques, obres, tallers, oficines, magatzems i altres centres d'assistència obligatoria, la gent que hi treballa, a més de jugar-hi hi vibra com gats al mes de gener, russinyols en primavera i galls de la passió.

Volem trobar-hi una causa i ni els mateixos companys l'hi troben. La guerra, les subsistències, qui sab si les menors? No ho sabem! No sabem res, però els símptomes del terrabastall pròxim, no fallen.

Les conegudes parelles d'enamorats, passegen tan estampides que no comprenem com poden caminar.

El *Divo* ompla el «Liceo», les *dives* l'«Espaniol» i les *divettes* el music-hall. En els cines no s'hi pot respirar més que amb grans esforços; tal és el baf que hi plana.

Prenem tramvies en trajectes curts, Catalanes quan ja van plenes, i ens fa l'efecte de que no cabem en lloc: al no cabre-hi ens hi enquibim i ja hi som molt apretats. Vivim tan frec a frec homes i dones, que'ns coneixem simultàniament de vista i de contacte, se'ns *telepatia* el desig, i aleshores el frec és refrec, la frisança és desfici, i el desmai és immediat. Si ens trobem en plè carrer ens auxiliem, si és en tramvia ens baixen del tramvia, i si és al *cine* també.

Per altra part aquest hivern tan benigne ens ha conservat en un estat de tebior que deu ésser saludable, doncs amb tot i la perpètua frisança, ens trobem bé a tot arreu i sentim com pels adintres ens fermenta la dolçor barcelonina que hi portem, i bullim anant fermentant.

Entenent que aquest estat perillós en que es troba Barcelona s'ha de resoldre en bé de la ciutat, no perquè es perdi la mena d'aquesta mena d'estats, sinó perquè es repeteixin i augmentin si hi cap, en una ciutat com la nostra vivint sempre al punt de dalt, el Carnaval ens ve com l'anell al dit, i per a desvaporar Barcelona per uns

quants dies, oferim als empresaris de balls de disfreses, comissions de festes i organitzadors de gatzara, des de l'il·lustre regidor senyor Polo al Nano famós, la vàlvula de seguretat que tenim a les mans i el conducte capaç d'engegar a fi de bé, el caudal d'energíes que portem acumulades i frisen d'eixir-nos a bots i a barrals.

A tots recomanem insistentment la nostra idea salvadora la qual és tan senzilla i fàcil d'aplicar que ens sembla mentida que no s'hagi acudit a cap dels benemèrits senyors encarregats d'aquest ram.

Consisteix senzillament en incloure en tots i cada un dels seus programes un ball a les fosques. ¡Res més que un ball a les fosques!

Hi creiem tant, amb l'eficàcia d'aquesta idea, que l'empresari que l'apliqui, a més d'omplir el calaix, evitarà una setmana tràgica; serà el millor dels Amics del País i pare indirecte d'un miler de catalans, futurs veïns de Barcelona.

F. CAMPS MARGARIT

Al Pierrot

Te veig, Pierrot, que tens la cara blanca,
i endevino que tens l'ànima ardent,
quan les grans impressions que'l teu cor tanca,
mostres suau o apassionadament.

Ta silueta esbelta i somniosa,
és indolenta o palpitant d'anhel.
Tu tens quelcom de la misteriosa
lluna, que passa dolçament pel cel.

Tu tens quelcom—quan t'estremeixes d'ira
i adquireix ta figura gran ressalt—
del potent sol que tot l'ambient regira,
i, febrós, s'allargaça pel sorral.

Tens esblaims de la calma del migdia
i amenaces del mar quan brama irat;
crescendos de frisança d'alegria
i llampecs i negrors de tempestat.

Remous l'admiració de tot un poble
que't guaita, embadalit, com a visió.
Palpitant, la Impressió tota s'acobla
i s'extén sobre'l poble la Emoció.

I al fugir de la escena ta blancor,
va, nuvolosament, deixant un rastre
d'art i d'amor, de goig i de dolor.

R. SURIÑACH SENTÍES

L'ENCARIMENT DE LES SUBSISTENCIES

—No us deixeu ensarronar, beneïts, que aquest any són figures de bromal...

Les colles del llanto

Aquestes són les destinades a alegrar la existència dels que viuen de nit en els cafès. L'objecte llur pot dividir-se en dos:

a) Divertir-se i divertir.

b) Treure diner dels que fan broma i amb ell anar-ne a fer quan comencen les penitències quaresmals, enterrant la sardina i perdent amb tal motiu la vergonya, la raó i àdhuc el camí de casa.

Per a construir, confeccionar i organitzar una colla del llanto se necessiten un tal acoblament d'elements, que certament causen espant.

Calculin:

Un afana musiques

Un poeta

Dos cantants

Dos musics

Un porta-estandart

I un captaire.

Devegades hi ha director artístic; però això, realment, ja és un luxe.

Un cop ja s'han aplegat tots els collistes, queden en

trobar-se la setmana entrant. El poeta portarà les cobles, el afana les musiques, els musics els instruments i els demés la voluntat i un nom empescat per a batejar la colla.

Tornen a trobar-se i comença la discussió per a batejar la criatura, que fet i fumut són ells.

«La Violeta»

«El escudo catalán»

«El llum de ganxo»

«La sàtira»

«Els tranquils»

«Els bohemis»

«Els apaches»

«Colla Clavé»...

Demanin! Finalment, seguint les instruccions d'un soci que havia sigut moço de l'Hospital Clínic, s'acorda batejar-se amb el pompós títol de «La colla del rave sec».

El poeta llegeix aleshores les composicions que s'ha inventat i que acostumen a estar tallades per aquest patró:

A aquest poble hi ha una casa
al darrera d'un convent,
que per anar-hi a passà el rato
no s'hi està gens malament.

Tuc, que tra-truc, que tra-truc!

o bé:

Deia una noia sentada
a la falda d'un senyô:
Sembla que'm tingui clavada
a la punta d'un bastó.

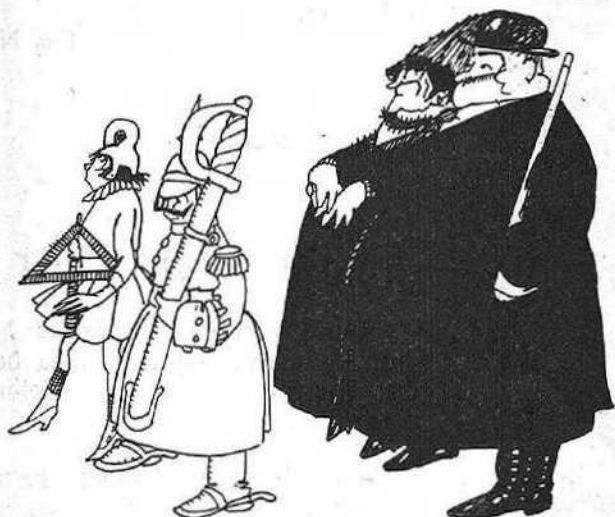
La colla aprova per unanimitat les cobles, i el roba
musiques diu que ja té les tonades a punt.

Els dos musics ofereixen les seves guitarra i acordeó
respectius. Ja està, sols falten les disfresces. Com anirem?
Tots iguals, figurant la quadrilla del *Gallito*? No! Que
cada un s'empesqui la seva.

Arriba el dia i tots formen: hi han pallassos, hi han
toreros, un dimoni, un bandoler, un gitano... Entren en
un cafè, i als acords de la guitarra i del acordeó co-
mencen:

Ja és aquí l'espetec!
Aixequen-vos la camisa
que ha arribat el rave sec.

I la gent riu, i els dona cèntims. Ells els recullen, els
recullen i el Dimecres de Cendra es tornen mones.

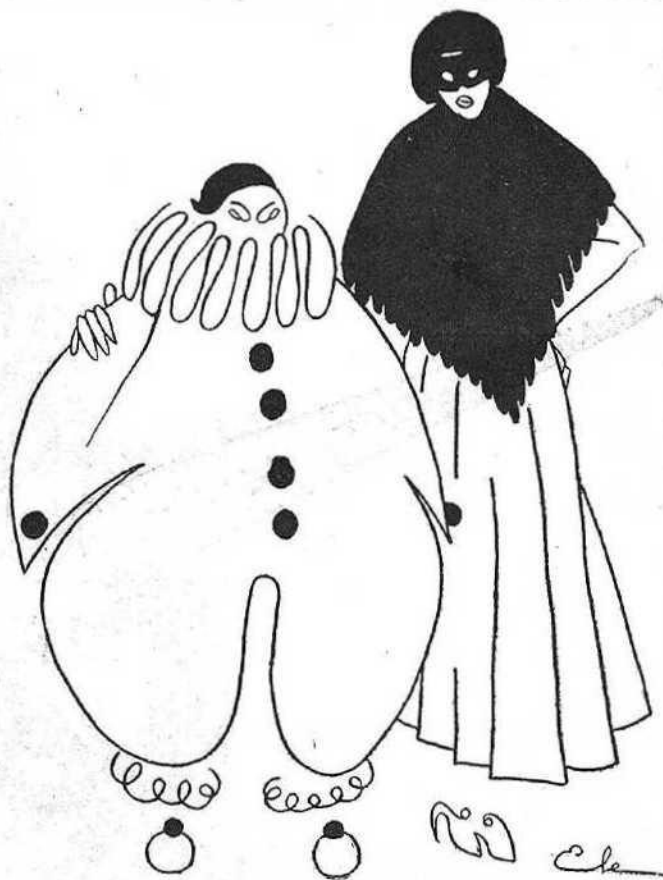
Papàs neutrals

—Ai, senyor, quina monadal...

La monada a que's refereixen els admirats vianants
són dues criatures de quatre a cinc anys disfregades l'una
de Kaiser, l'altra de República Francesa.

Realment, els pares s'hi han lluit. Tractant-se dels
primers fills i per ésser la primera vegada que'ls disfre-
cen no hi han planyut ni els quartos ni les vetlles. No hi
han planyut els quartos, perquè han de saber que tant el
casc imperial de gran gala, que porta l'Enriquet, i que li
vé un xic estret, com les botes de montar, que també
son un dit justes, com les polaines i el gorro frigi que
llueix la Pepita, són peces fetes expressos que han costat
un dineral. I no hi han planyut les vetlles, perquè la
mamà, un cop adquirida la roba en la «Botiga Fonda»,
pot dir-se que s'ho ha fet tot ella.

Feia tres mesos que hi venia treballant, de nit, de
dia, en les ditzoses disfresces. I sempre emprobant, i tor-
nem-hi, que ja us dic jo que amb lo rediables i enjogues-
sats que són aquells dos àngels de Déu, n'hi havia per
fer desesperar.

L'AVORRIMENT

—Què fem ara?... on anem?
—No ho sé, noi. Tot just surto de casa,
i ja he acaat bla broma.

—Au, Pepita, pose't dreta i estigues per mi.

—Uil! uil! uil!... Es que'm fa mal aquesta beta tan es-
treta.

—I que ha d'ésser estreta, ximple, si't vé baldera!...
Tu, Enriquet, fique't el casco més ensorrat, que'l portes
massa endarrera.

—Es que m'apreta d'aquí al front.

—No hi fa res!...

—Jo no li vui dur aixís, vaja.

—Mira que't bofetejo!

—Doncs, perquè no'm disfreceu de *pelut* francès,
que aniria més lleuger?

—I no, tonto!... Si't carreguessin amb aquella mot-
xila que porten tan plena de trastos, vès si hi aniries
gaire de lleuger.

—Doncs de general Joffre, que no du res a l'esquena.

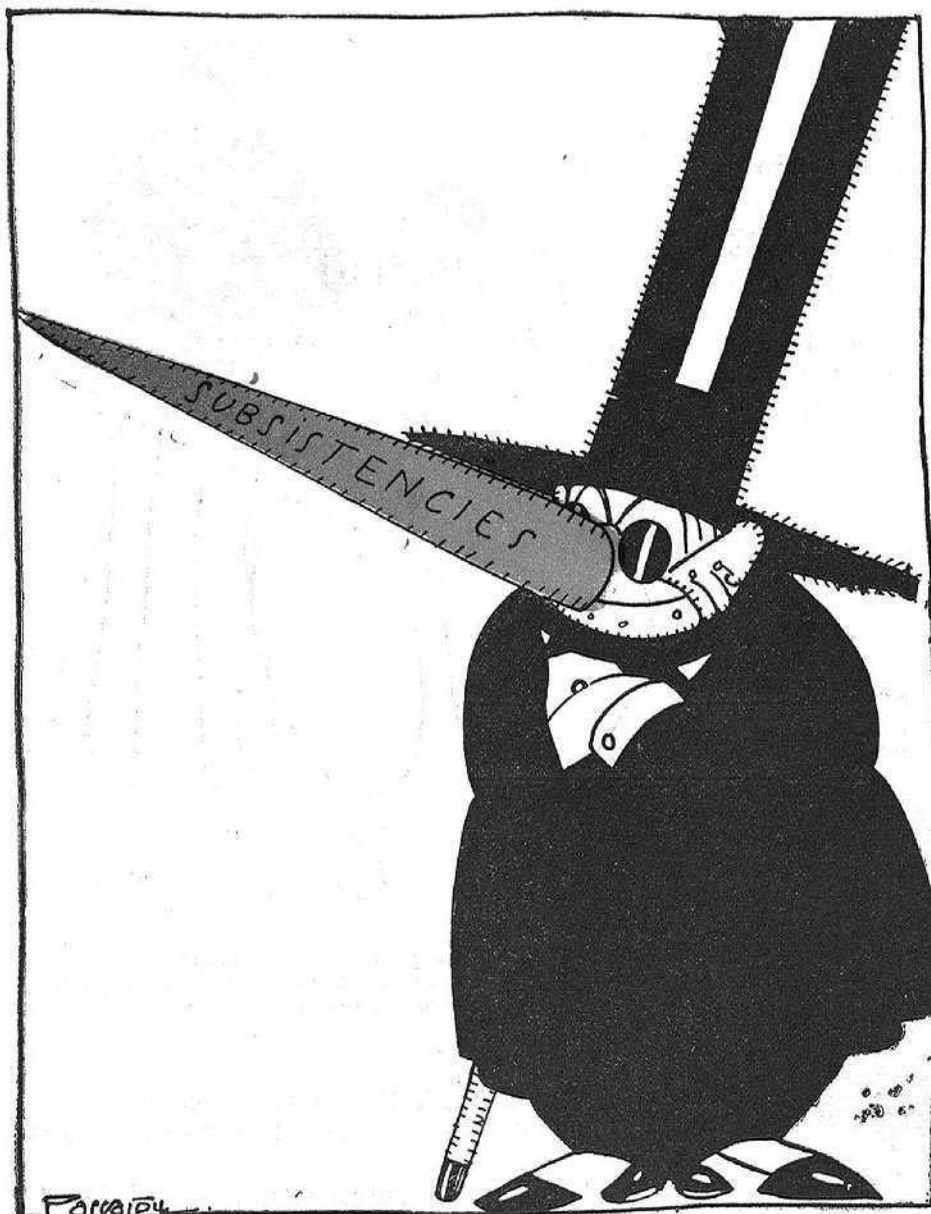
—Calla, calla, llengut! què sabs tu?... No veus que el
papà és neutral i no ho hauria permès... Ja hi va la Pe-
pita, de francesa.

—Doncs de turc, que no porten casco.

—No repliquis!... no repliquis!... o sinó et duc al llit
sense sopar.

Els diàlegs per l'estil es repetien tots els dies invaria-
blement; no és estrany, doncs, que a la soferta mamà li
hagin costat suades i engunies en gran, els tals trajos,
abans no s'ha vist els seus dos «fillets del seu cor» con-
vertits, el noi, en Emperador d'Alemanya i, la noia, en
Matrona de la República.

Però ara que se'ls veu vestits de cap a peus, ara que

UN DIA ÉS UN DIA

—Que no'm coneixen?

té les invitacions del Ball Infantil a la butxaca i el cotxe a baix a la porta que'ls espera per a anar a càl retratista, la bona mamà dóna tots els sacrificis per ben pagats.

—Vaja, si no me'ls hi donen el primer premi, faràn una injustícia!—exclama.

Sortint de casa del fotògraf, i abans de deixar-se caure al Teatre de «Novedades» on s'hi celebra la ballaruga de la quitxalla, decideix despedir al cotxer.

—Anirem a peu, no't sembla?—diu al taujà del seu marit la senyora mamà. — Aixís la gent els veurà millor.

—Lo que tu vulguis.

—Apa, nens, passeu endavant. Tu, Enriquet, no caminis tan arronsat, o sinó et pego; la espasa ben dreta. I tu, Pepita, aixeca més la bandera, que no t'hi entrebanquis.

I les criatures caminen amb pas forçat, i s'esveren al veure que tothom les mira.

—Ai, senyor, quina monada!... les dones exclamen.

I arriben al ball, i reben empentes i trepitjades, i les obliguen a ballar, i es cansen i suen; i com que havien

dinat més d'hora que els altres dies tenen gana més aviat i volen berenar i ploren.

La bona mamà amb l'intent de fer-los callar els compra una paperina de «bombons». Però encara és pitjor. Perquè el Kaiser se'n menja dos més que la República, tornen els plors i dels plors les baralles i s'agafen i es peguen, i la República que és més gran, dóna un tanto al Emperador i ell i casco roden per terra, fins que el papà se n'hi va enfadat i els descomparteix ventant-los-hi una nata a cada hui.

Aleshores un artista dels del Jurat s'atreveix a fer al indignat papà la següent observació:

—No'ls ha deixat disfregar de Kaiser i de República per respecte a la neutralitat?

—Sí, senyor.

—Doncs, si tant neutral és,... deixi'ls estar, que's barallin.

FRA NOI

Colombina 1916

Avui Colombina està de bon humor. Va ben vestida, té joies, fa bon dia, Pierrot l'espera. Avui Colombina està de bon humor.

Avui Pierrot està inquiet. «Fa tan bon dia, Colombina és tan maca, tan alegre, tan sol·licitada ¿qui sab si s'en recordarà de mi?». Avui Pierrot està inquiet.

Colombina i Pierrot han viscut un madrigal. Han sigut feliços, profundament feliços. ¿Tots dos? Oh! Sí, Pierrot pot ben jurar-ho. Colombina ha sigut feliça ben sincerament. Aquell petó! Aquell sospir! Colombina i Pierrot han viscut un madrigal.

Avui Pierrot ha posseït a Colombina. La riallera, la sempre blanca, la casta. Colombina ha fet una mica tart. Però ha arribat més maca que mai. Venia ¿qui sab d'on venia? Pierrot volia preguntar-li, però ella se li ha entregat. Avui Pierrot ha posseït a Colombina.

Colombina avui estrena aquest collar. Se'l posa graciosament manyaga, i riu. El vell marxant la mira i si pogués saber ell mateix lo que mira se sabria satir. Colombina avui estrena aquest collar.

Quin dia avui per tu joh Colombina sempre castal! T'ha posseït Pierrot, tu reies! T'ha posseït el vell marxant, tu reies! Pierrot t'ha donat son cor, quasi has plorat llavores.. El vell marxant t'ha dat les joies i tu reies.

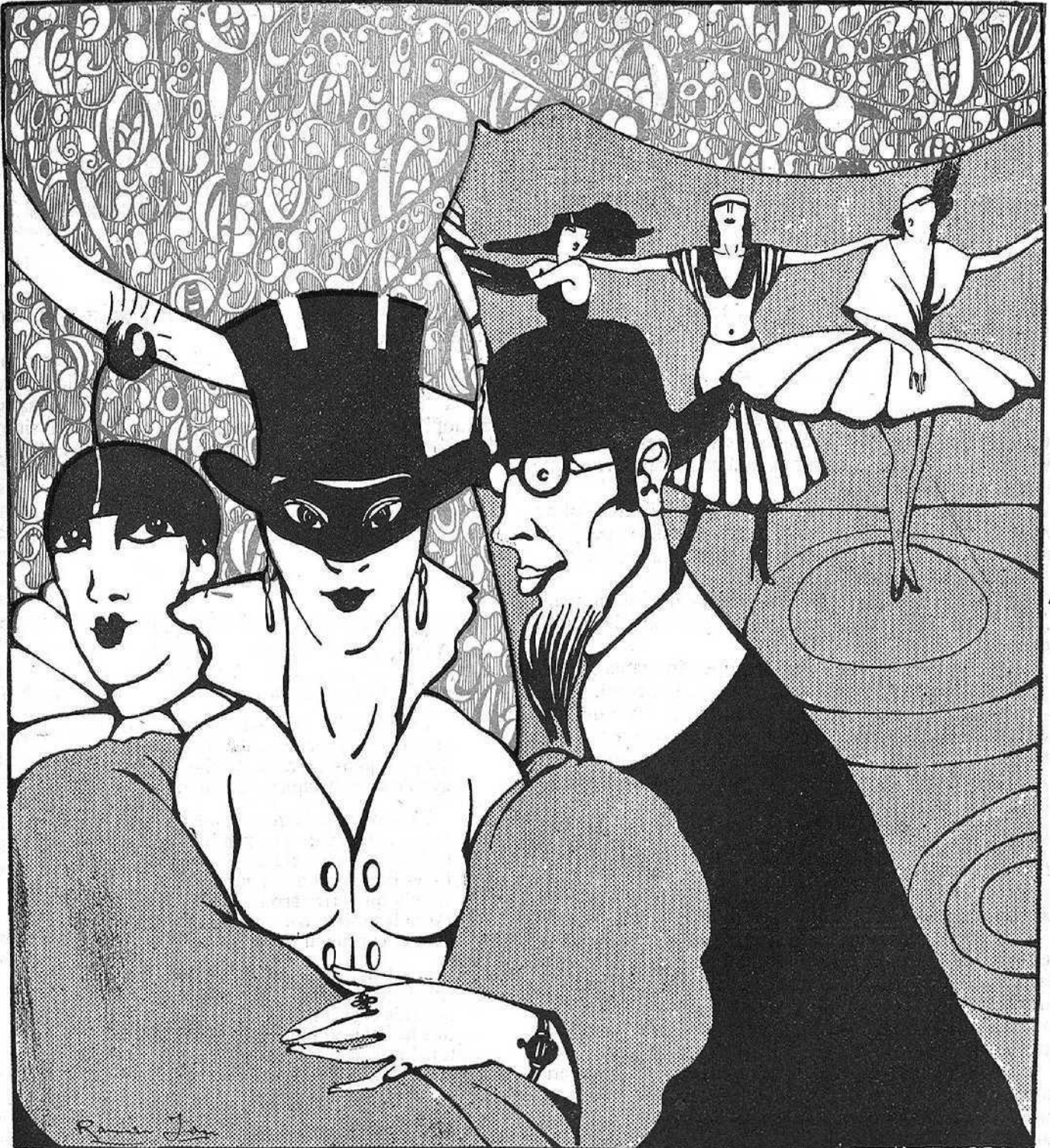
¡Quin dia avui per tu, oh Colombina sempre casta!

El pecat ennegreix l'ànima de la doncella. ¡Dos amadors en un primer dia! Bona jornada has feta, amor! Colombina corre en cerca d'aconsellament. Porta la mà al cor i l'altra cobdiciosa an el collar. El pecat ennegreix l'ànima de la doncella.

Jutges i Arquebisbes li han fet por. I ha passat de

llarg. Sols allà, al fi de la llarga filera Madona Quaresma, li ha fet bona cara. I a ella s'ha entregat. Bah! Una mica de penitència i a viure! Jutges i Arquebisbes li han fet por.

Madona Quaresma els ha casat. Pierrot i Colombina estan contents. El vell marxant ha posat botiga i Colombina sab el vell camí que hi mena. A ningú diu res de son pecat. Pierrot és ben feliç, Madona Quaresma els ha casat.

L'HORA DEL REFRESC

—Vaja, us convido a pendre una gascosa.

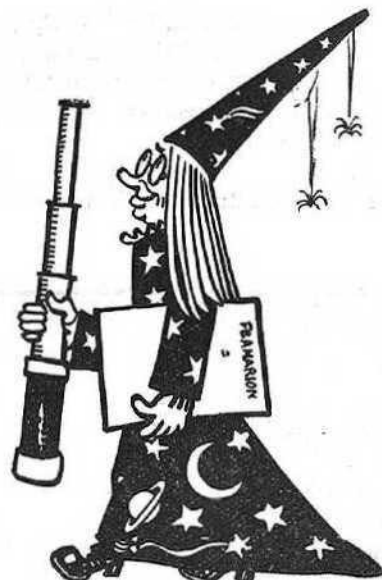
—No't desdineris, home, que s'ha apujat el gas!

L'home a cavall de la dona

La figuereta

L'astròleg

La mort de Pierrot

(Fragment de J. Monnet)

Ràpidament s'escampà la nova pel món dels somnia-truïtes, dels cantaires a la lluna, dels versaires pescadors d'estrelles, i de tota la bohèmia innocent i candorosa que habitava la plàcida vila.

—Era la darrera nit de Carnestoltes. Vestit tot de blanc, a la claror de la lluna, Pierrot, s'havia penjat al mig d'un bosc, en la branca baixa d'un alba centenari.

Banal, molt banal, la petita història:

El pobre Pierrot tenia una estimada: Colombina, i Colombina havia fugit amb un senyor ric, deixant-lo aclaparat.

Ingenuu i bò, ell no podia comprendre tanta maldat i tanta dissort. Vegé que la vida era injusta i cruel. Vanament s'interrogava a sí mateix; no hi havia res que justificués la seva gran desgràcia. Sempre havia cregut que del bé i de l'amor no'n podia néixer altra cosa que amor i bé; però al cap d'avall compregué que s'havia equivocat.

Aleshores les llàgrimes se li assecaren als ulls, una dolça pietat l'invadí, i sense un plany, sense un esguard endarrerat, mentres les campanes de tots els cloquers de la vila convidaven als primers resos del Dimecres de Cendra, Pierrot, esmaperdut, va dirigir-se vers el bosc.

Nevava; blanc sobre blanc. Però a la poca estona la neu parà de caure. El cel s'asserenà i aparegué la lluna, clara, esplendent, mostrant al seu vell amic el camí de llum i deslliurança. Semblava que la blanca amiga li somreia, que'l cridava per a celebrar amb ell les blanques esposalles.

La neu, planyívola, cruixia als seus peus i se li enganxava a les sabates, com si intentés retenir-lo a la terra una estona més, però ell, endavant, tètric, silenciós, no parava de caminar, els ulls fixos en dalt, a l'estelada...

Al peu d'un alba, Pierrot es deturà i es tragué la faixa de llana blanca. Allí volia morir; ben enlaire, com més a la vora del cel millor; perquè així la seva ànima

hi arribaria més aviat. Amb els ulls extasiats donà una ullada al seu entorn:

—Tot és blanc!... tot blanc!... Els arbres, els camins; tota la terra, blanca!... Tot és blanc; blanc com jo mateix. Fins la lluna, amb la seva blancor pàl·lida i lluminosa, vé a armonitzar la meua mort en la blanca i deliciosa sinfonia amb que's resumeix la meua vida!... Tot és blanc!... I Pierrot es va penjar.

Benvingut, oh, l'alegre Carnaval!
Aquí'm tens altre cop serio, formal;
mes ja, de nou, vui intentar fer gresca
amb la cara grotesca.

Pàlid aspecte meu, no facis traïdoria
al gran dolor secret que'm dona melangia.
Mostra't joïós, xerraire, disolut,
que t'està contemplant la multitud.

Sô al mig del festival, i tot-hom crida
signant-me a mi:—Guaiteu-lo! Un cor sens vida!
Un home que no creu!—
I mes falses rialles són agravis
al goig que priva arreu.
Porto la mort al cor i el riure als llavis;
però el cor ningú el veu.

Si sabia, la gent, lo que s'hi amaga
sota'l meu riure esbojarrat; la llaga,
la ferida sagnant
que ha llatzerat mon cor!... Si coneixia
tot el martiri meu, com giraria
els ulls, plena d'espant!

I tu, mon cor ¿per què eixa enveja boja
pels muscles sans, la sang ardent i roja,
i l'ignorància del pagès nadiu?...
Ficsa't al teu entorn: dones hermoses,
flors i cançons i dances voluptuoses...
Què fas parat?... Vål... Riul!...

LL. STECCHETTI

MASCAROTS CLÀSSICS

L'«americano» que acaba d'arribar

La peixatera

El Bebé

Les disfreces infantils

La mania persisteix encara. Cada any hi han pares que disfrecen als fills amb els trajos més variats. Perquè, cuidado si n'hi ha de varietat! Tanta com de mal gust.

Des de'ls vulgars, els coneguts, fins als de *capricho*—dels quals no se'n pot fer gaire cas perquè és un caprici que ni els interessats l'entenen,—hi ha una extensa col·lecció de disfraços. Hi ha el pagès català—un pagès tan mudat, tan policromat, que no en trobareu ni un sol exemplar ni en la muntanya més alta ni en el recó més amagat de Catalunya,—el pierrot, el pallasso, l'arlequí, el soldat—de tots els *cuerpos*,—l'estudiantina, la dida, la *chula*—arrocegant per la pols tres o quatre pams de fal·dilla,—la valenciana rica, la japonesa... Veureu al Lohen-grin que súa baix la perruca i el casc de metall rematat per un cigne, al Trovador amb aquell deliciós serrallet dorat al cap-de-vall de la trusa, al Mefistòfeles amb les paoroses banyetes i aquells bigotis punxaguts que fan feresa, a la càndida Marguerida amb aquella cabellera rossa i la petita escarcella penjada a la cintura, a la negrosa Aida carregada de bracelets i plomes... aparellats amb una Catalunya, amb una Maruxa, amb una núvia, amb un holandès o amb un soldat belga. Al costat dels infants habillats amb trajos, més o menys apropiats, de totes les èpoques,—de tal i qual Segle, de Reforma, de Imperi o d'un dels molts Lluïsos «que en el mundo han sido»,—se veuen per els nostres carrers al lampista, al cira-botes, al municipal, al carboner, al conductor de tramvia, al camàlic i al venedor de diaris.

Finalment, hi han pares que creient saber-la més llarga, tenen l'humor—diguem-ne humor—de vestir als seus fills de *rata*, de pinxo, de trinxeraire o d'apatxe... Brava cosa! Jo si tingués un marrec i volgués fer-me la il·lusió de futures grandeses, el disfrecaria de mil·lionari, d'acaparador de subsistències, d'empresari de pompes fúnebres o de regidor del magnífic Ajuntament que tan dignament governa la nostra Barcelona.

JORDI CATALÀ

Disfreces de tot l'any

Una rua de gents que no van disfrecades, però que semblen disfrecs faria molt bonic. Seria un número original, de poc gasto i que faria la mar de gracia, sobre tot an els que tenim la sort de no anar disfrecats més que de persona vulgar.

Imageneu-vos que un dilluns de Carnestoltes, al matí, per exemple, l'Ajuntament cités al Passeig de Gracia, per a major lluïment de festes, a tots els que, pel seu ofici o per la seva carrera, porten tot l'any uniforme:

Bisbes; Capellans; Frares; Monges; Bombers; Generals; Guarda-passeios; Urbanos; Serenos; Municipals; «Botones»; Carters; Cònsols; Magistrats; Carrabiners; Polícies; Civils...

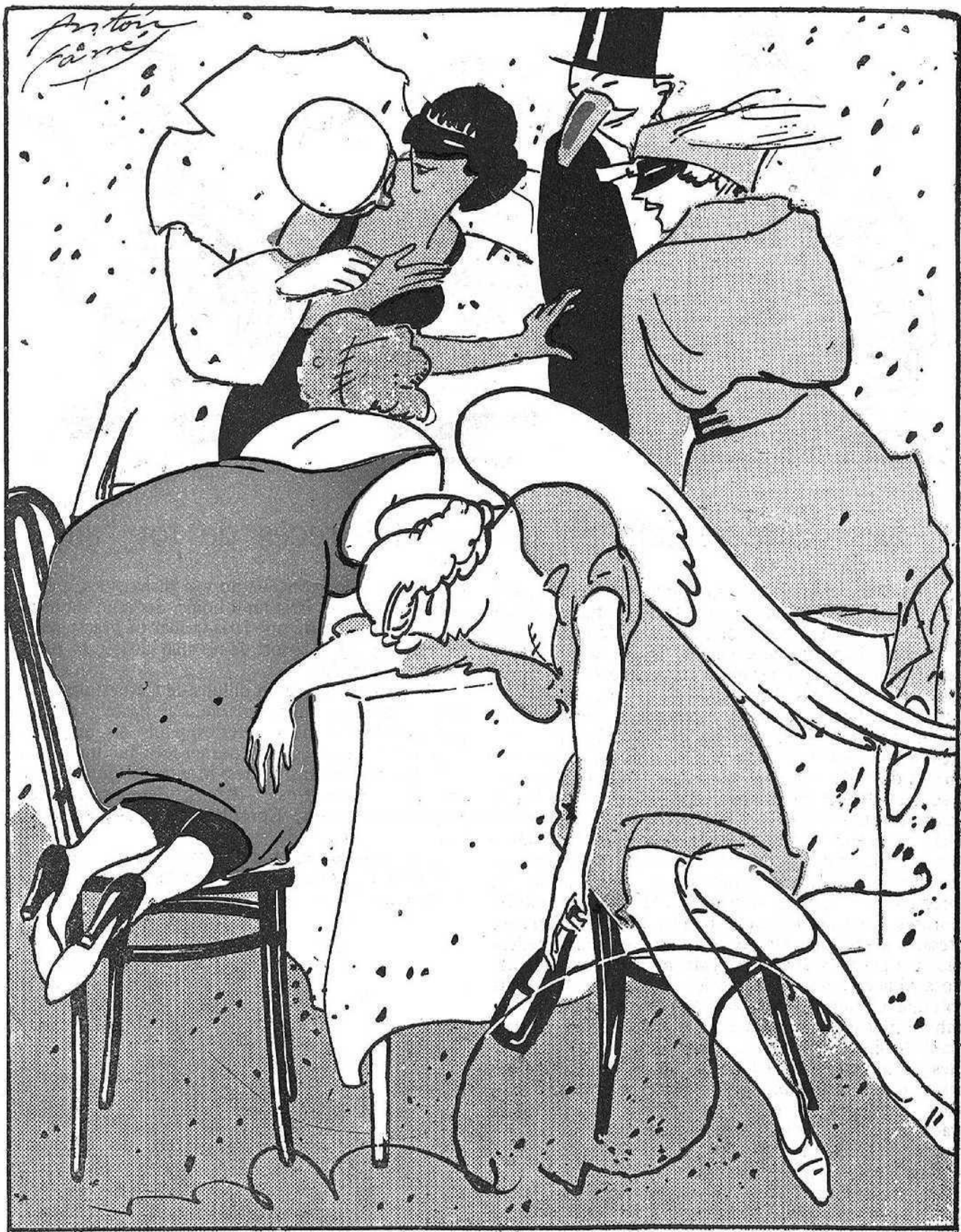
Imageneu-vos una rua d'aquesta mena, i digueu si no n'hi hauria per fer-se un tip de riure i per a donar-los un premi.

DISFRECES INFANTILS

—Què't sembla si ens els premiaràn?...

—I sí, dona!... Com que això és lo que priva, a Espanya!

EL SOMNI DE LA IGNOCENCIA

—Si ara tingués aquell ros...

L'enterro

Lo que vaig a contar és mentida, no s'espantin, però per un moment tanquin els ulls i figurin-se que és la realitat més certa i allavors esfereixin-se.

DON CARNAVAL

HA MORT!

EN ABSOLUT IMPENITENT

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA al participar als seus súbdits, admiradors, sostenidors i detractors la trista nova els invita al acte del sepeli i funerals que tindran lloc en tota la extensió de les Rambles en el vespre del dimarts vigília del dimecres de Cendra.

Arribà el dimarts i a la nostra invitació començaren a arribar a la cèlebre via els concurrents i concurrentes al fúnebre acte. Mai com en la tal data pot dir-se que en l'enterro s'havia congregat tot Barcelona. Barcelona i pobles agregats.

És impossible donar una nota exacta dels noms de tots els concurrents, així és que sols n'anomenarem alguns, pregant als omitits que'ns dispensin el descuit.

Referent als súbdits hi eren tots; com a més notables i d'alta jerarquia senyalarem els homes vestits de dona i les senyores disfregades de senyor. Entre els primers n'hi havien de dugues menes: uns que quasi no's coneixia que fossin mascles, amb perruques, grans berrets i uns vels que els hi dissimulaven el blau d'afeitat; quan la gent els veia passar cridava: Saraçal i algun intransigent els hi ventava còssa. Però ells com si res. Tot lo més feien: ail un ail com el de les dones quan veuen una rata.

Els altres portaven la roba a la garxó, per figurar les mamelles s'havien col·locat uns coixins i per simular el cul o l'embrac tot un matalàs sencer. Aquests figuraven vendre peix, duien una sardina a la mà i cridaven:

—Grossa i que belluga!

Amb tot i anar vestits de dona no s'havien afeitat ni tret el bigoti.

A les senyores disfregades de senyor se les coneixia desseguida tant per davant com per darrera com de perfil, la gent les pessigava i els dava patacades, elles feien au! au! au! però tot ho prenien si us plau per força.

Hi havien els moros pobres amb turbants de tovallola i calces de dona. Hi havien dimonis amb quies més

llargues que un dia sense pa; raspes vestides de fardo amb el cobrellit del seu catre nuat al cap amb una cinta; odaliskes, bebès, comtes, pierrots, pallassos, etc.

No hi faltaven les pobres criatures del ball del di-jous gras que no sabien si plorar o riure, ni les moces que's vesteixen de capritxo per a divertir als senyors Rusiñol, Moragues, Alarma, Vilumara, Utrillo, A. Soler i demés de la colla en els balls de concurs.

S'ha de fer constar que dits senyors tampoc faltaven a l'enterro ni a les pompes fúnebres, entre els innombrables admiradors del difunt. En aquesta categoria i en la de sostenedors hi havien els dels paperets i les serpentes, des dels fabricants a l'engrós fins els trinxeraires que les recullen de terra o les estiren d'arbres i balcons, passant pels que les venen a la menuda i els que les compren i els que les tiren i els que esdevenen lligats amb unes i coberts dels altres, com si una pluja multicolor els hagués caigut a sobre o els pardalets de la Rambla caguessin groc i vermell.

Els detractors també hi eren, la redacció del *Brusi*, els requetès (que's divertien més que ningú i esperaven divertir-se més fent mal) hi havien els Lluisos que ja deixaren enllestida la funció de desagavis i sobre tot hi figurava el cèlebre don Dalmacio Iglesias al front dels batallons (quatre soldats i un cabo) de la Defensa Social.

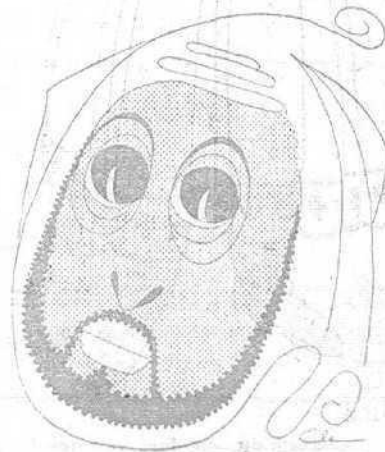
No s'hi cabia a les Rambles, passaren combregars, passaren metges amb xeringues, res, ni la religió ni la ciencia podia res contra aquella malura, en Carnestoltes patia un empaig d'alegria, ademés—és secret—ja era vell, tot l'any és Carnestoltes.

Per fi, a les dotze, a Sant Jaume tocaren les batallades anunciant la seva mort. Desseguida l'enterro entrà solemne Rambla amunt, de la multitud sortí un udol de: s'ha mort!

A mida que l'enterro anà avançant, l'udol se tornà cant i, magestuós, per sobre la dolça Barcelona ressonà el

A setze, a setze, a setze el vi

En pobre Carnestoltes, s'acaba de morí.

FRANCÓFILA

—El Kronprinz?... Aquesta nit a La Bohème, el voldria!...

GERMANÓFILA

—Ja està dit; em faré retratar i n'enviaré una prova al Kaiser.

Els que van a la "carroça"

Tots són de la broma. Tots van per a fer broma. Fa dos mesos que pensen en la broma; en la broma que faràn avui a la rua.

Tots són bromistes i una mica *corridos*. Fan xistos de taulell i, si convé, (que convindrà) pessigolles de taulell. Porten els diumenges un clavell a l'orella i ballen *boston* encara amb aquella lenta, voluptuosa, cerimoniosa solemnitat.

Se diuen Arturo, Cosme, *Juanitu*, Lluïset i *Papitu*. A tot el barri són coneguts i les noies els coneixen, naturalment, més que ningú. Val a dir que els seus pessics i els seus *grapejios* els hi costa.

Com que són tant de la broma, han sigut designats per anar a la *carroça*. A ells ha sigut confiada l'honra de la *carroça*, que és, avui per avui, l'honra del barri; ells són els que han de fer-la lluir, de fer-li fer un bon paper. La seva xerinola, la seva barrila han d'estar amb consonància amb la *carroça*, han de tenir modos. Ja'n poden fer tanta com vulguin de broma, però ha d'ésser una broma propagandista i prudenta. I per això els hi han dat molt pocs *confetti*, molt poques serpentines, però molts prospectes. (Es idea de molts comerciants que això de batalles de serpentines i batalles de flors hauria d'ésser substituït per batalla de prospectes).

Ja són a la *carroça*. Ja aquesta, balancejant se magestuosament, amb tota la dignitat d'una *carroça* segura de son paper, tomba la cantonada, voltada de la quitxalla. En Lluïset, l'Arturo, en Cosme, en *Juanitu* i en *Papitu* faràn desseguida sa entrada a la *rua*.

Ah! Quin devassall de broma i de xistos, de *confetti* i de... prospectes! Allò és el diluvi universal de la disbauxa. Aquella *carroça* sembla la repartidora de la bogeria a domicili. Han tingut els nostres amics una mitja hora triomfal.

Però ai que

«a la mitja hora s'ha apagat el llum»

com canten els estudiants. A la mitja hora s'havien acabat les serpentines, els *confetti* i la veu d'alguns d'ells. Han fet un sacrifici i s'han gastat els *cuartos*. Però ja tenen que fer broma amb massa prudència.

Vinga a tirar prospectes; tant i tant n'abusen que ja els abronquen. Les demés *carroces*, àdhuc alguns *carruatges*, els *combaten* amb una força que els deixa atuits.

Comencen a estar cansats i no poden seure més que per torn. Fins a la *rua* i a la *carroça* els persegueix jopobres dependents! *la guardia*. Uns han d'estar de *guardia* a la *carroça*, mentre els altres descansen.

A la llum incerta del capvespre, perduda sa gallarda i altiva dignitat de cosa ben guarnida, la *carroça* entra al veïnat.

En *Juanitu*, en *Papitu*, en Lluïset, l'Arturo i en Cosme hi baixen com si baixessin del patíbul. Un darrera de l'altre s'allunyen, carrer enllà.

La gent, vinga riure.

¡Són tant bromistes aquests xicots!

Ells, en aquell moment no estan per bromes.

S'han deturat a la placeta.

L'Arturo diu:

—L'any que vé això s'ha d'arreglar d'una altra manera...

Antoni López, editor, Rambla del Mitg, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat n.º 2
TELÉFONO 4115

GRAMÀTICA ELEMENTAL DE LA LLENGUA CATALANA

PER A. ROVIRA I VIRGILI

UN TOM 8.ª TELA

PESSETES 3

COLECCIÓN DIAMANTE VAN PUBLICADOS

1. de Campoamor. Doloras, 1.ª serie.	33. A. Flores. Doce españoles de	62. Beaumarchais. El Barbero de	95. Obras menores de Cervantes.
2. — Doloras, 2.ª serie.	34. f. brocha gorda.	Sevilla.	96. J. Pérez Zúñiga. Chapuceras.
3. — Humoradas y cantares.	35. José Estremora. Fábulas.	63. Angel R. Ohaves. Cuentos de va-	97. Voltaire. Cándido.
4. — Pequeños poemas, 1.ª serie	36. E. Pardo Bazán. Novelas cortas.	rias épocas.	98. Goethe. Las amarguras del jo-
5. — Pequeños poemas, 2.ª serie	37. E. Fernández Vaamonde. Cuentos	64. Alfonso Karr. Buscar tres pies	ven Werther.
6. — Pequeños poemas, 3.ª serie	amorosos.	al gato.	99. J. Benavente. Teatro rápido.
7. — Colón, poema.	38. E. Pardo Bazán. Hombres y mu-	65. Francisco Pí y Arsuaga. El Cid	100. Novelas picarescas. I.azarillo
8. — Drama Universal, poema,	jerres de antaño.	Campeador.	de Tormes y Rinconete y Cor-
primer tomo.	39. J. de Burgos. Cuentos, cantares	66. Vital Aza. Pamplinas.	tadillo.
9. — Drama Universal, poema,	y chascarrillos.	67. A. Peña y Goñi. Río revuelto.	101. J. León Pagano. La balada de
segundotomo.	40. E. Pardo Bazán. Vida contem-	68. E. Gómez Carrillo. Tristes idilios	los sueños.
10. — El Licenciado Torralba.	poránea.	69. Nicolás Estévez. Calandracas.	102. A. Guerra. Polvo del camino.
11. — Poesías y Fábulas, 1.ª serie	41. Jacinto Laballa. Novelas inti-	70. V. Blasco Ibáñez. A la sombra	103. Camilo Castello Branco. María
12. — Poesías y Fábulas, 2.ª serie	42. f. mas.	de la higuera.	Moisés.
13. E. Pérez Escribá. Fortuna.	43. Fr.ª Sarasate de Mena. Cuentos	71. A. Dumas, hijo. La Dama de las	104. Gracia Deledda. Cuentos de la
14. A. Lasso de la Vega. Rayos de luz	vascongados.	Camelias.	Cerdeña.
15. F. Urreola. Siguiendo al muerto	44. F. Pí y Margall. Diálogos y ar-	72. J. M. Bartrina. Versos y prosa.	105. Antología taurina.
16. A. Pérez Noya. Los humildes.	tículos.	73. F. Barado. En la brecha.	106. Manuel Garretón. La espuma
17. S. Rueda. El gusano de luz.	45. Charles de Bernard. La caza de	74. Luis Taboada. Notas alegres.	de Venns.
18. S. Delgado. Lluvia menuda.	los amantes.	75. Xavier de Montepín. La señorita	107. Federico Rahola. Los ingleses
19. O. Frontaura. Gente de Madrid.	46. Eugenio Sue. La Condesa de	Tormenta.	vistos por un latino.
20. Miguel Melgosa. Un viaje a los	Lagarde.	76. A. Zozaya. De carne y hueso.	108. Ega de Quelroz. La nodriza.
infiernos.	47. R. Altamira. Novelitas y cuen-	77. X. de Montepín. Muerto de amor	109. A. de Chamisso. Pedro Schle-
21. A. Sánchez Pérez. Botones de	tos.	78. Onda León Tolstói. Venid a mí...	mihl ó el hombre que ha per-
muestra.	48. J. López Valdemoro (El Onda de	79. A. Calderón. A punta de pluma.	dido su sombra.
22. J. M. Matheu. ¡Rataplan!	las Navas). La niña Araceli.	80. Enrique Múger. Elena.	110. M. Sarmiento. Así.
23. T. Guerrero. Gritos del alma.	49. R. Soriano. Por esos mundos...	81. Luis Taboada. Siga la broma.	111. Felipe Trigo. A todo honor.
24. Tomás Lucero. Romances y otros	50. L. Taboada. Perfiles cómicos.	82. L. G. de Giner. La Samaritana.	112. Manuel Ugarte. Los estudian-
excesos.	51. B. Pérez Galdós. La casa de Sha-	83. Cyrano de Bergerac. Viaje a la	tes de París.
25. L. Ruiz Contreras. Palabras y	kespeare.	luna.	113. Fray Luis de León. La perfecta
plumas.	52. J. Ortega Munilla. Fífina.	84. E. Antonio Flores. ¡Huérfana!	casada.
26. R. Sepúlveda. Sol y Sombra.	53. F. Salazar. Algo de todo.	85. Ivan Tourgueneff. Hamlet y Don	114. Jorge Manrique. Poesías.
27. J. López Silva. Migajas.	54. Mariano de Oavia. Cuentos en	Quijote.	115. Abate Prévost. Manón Lescaut.
28. F. Pí y Margall. Trabajos sueltos	guerrilla.	86. A. Peatana (Oafel). Cuentos.	116. J. Givanel Mas. Prosa epistolar
29. E. P. Bazán. Arco iris, cuentos.	55. Felipe Pérez y González. Peccata	87. Angel Guerra. Al sol.	117. J. Givanel Mas. Devocionario
30. E. Rodríguez Solís. La mujer, el	mixta.	88. T. Dostolewsky. Alma infantil.	poético.
hombre y el amor.	56. Francisco Aloántara. Córdoba.	89. E. de Amlols. Aire y Luz.	118. Miguel A. Ródenas. De las ma-
31. M. Matos (Gorzueto). ¡Aleluyas	57. Joaquín Dicenta. Cosas mías.	90. L. García de Giner. Valentina.	jadas al Otero.
finas!	58. López Silva. De rompe y rasga.	91. E. de Amlols. Manchas de color.	119. E. Marquina. Juglarías.
32. E. Pardo Bazán. Por la España	59. Antonio Zozaya. Instantáneas.	92. Voltaire. Zadíg y Micromegas.	120. Gabriel Miró. Los amigos, los
pintoresca (viajes).	60. J. Zahonero. Cuentecillos al aire	93. M. Ugarte. Mujeres de París.	amante y la muerte.
	61. L. Taboada. Colección de tipos.	94. Obras menores de Cervantes.	121. S. Rusiñol. Hojas de la vida.

PRECIO DE CADA TOMO: DOS REALES

DICCIONARI

CATALÀ-CASTELLÀ
&
CASTELLÀ-CATALÀ

PER A. ROVIRA i VIRGILI

UN TOM D'UNES 900 PLANES, IMPRÉS SOBRE UN PAPER FINISSIM I INTRAPARENT, RELIGAT AMB PEGAMOID

900 planes, 9 centímetres de gruix!!

PESSETES 10

NOTA. — Tothom que vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliuranses del Giro Mútuo o bé en sellos de franquig al editor Antoni López, Rambla del Mitg, 20, Barcelona, la rebra a volta de correu, franca de ports. No responem d'extraviis si no's remet, además, un ral pera certificat. Als corresponents se'ls otorguen rebaxes.

